

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2016/399,

annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016,

henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö)
(kodifikaatio)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan b ja e alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006 ⁽²⁾ on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osin ⁽³⁾. Sen vuoksi mainittu asetusta olisi selkeyden ja järjeistämisen takia kodifioitava.
- (2) Toimenpiteiden toteuttaminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 77 artiklan 2 kohdan e alakohdan nojalla sen varmistamiseksi, ettei sisäraajat ylittäviin henkilöihin sovelleta valvontaa, on osa SEUT 26 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua unionin tavoitetta toteuttaa alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla henkilöiden vapaa liikkuvuus taataan.
- (3) SEUT 67 artiklan 2 kohdan mukaan henkilöiden vapaan liikkuvuuden takaavan alueen toteuttamista on täydennettävä muilla toimenpiteillä. SEUT 77 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ulkorajojen ylittämistä koskeva yhteinen politiikka on tällainen toimenpide.
- (4) Yhteisissä toimenpiteissä, jotka koskevat henkilöiden kulkua sisärajojen yli ja rajavalvontaa ulkorajoilla, olisi otettava huomioon osaksi unionia sisällytetty Schengenin säännöstö ja erityisesti tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-taloussliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ⁽⁴⁾ ja yhteisen käsikirjan ⁽⁵⁾ asiaa koskevat määräykset.
- (5) Henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevat yhteiset säännöt eivät aseta kyseenalaiseksi niitä vapaata liikkuvuutta koskevia oikeuksia eikä vaikuta niihin oikeuksiin, jotka kuuluvat unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen sekä sellaisille kolmansien maiden kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen, joilla yhtäältä unionin ja sen jäsenvaltioiden ja toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella on unionin kansalaisten kanssa yhtäläiset oikeudet vapaaseen liikkuvuuteen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 2. helmikuuta 2016 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 29. helmikuuta 2016.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006, henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) (EUVL L 105, 13.4.2006, s. 1).

⁽³⁾ Katso liite IX.

⁽⁴⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19.

⁽⁵⁾ EYVL C 313, 16.12.2002, s. 97.

- (6) Rajavalvonta on niiden jäsenvaltioiden edun mukaista, joiden ulkorajoilla sitä toteutetaan, mutta se on myös kaikkien niiden jäsenvaltioiden edun mukaista, jotka ovat lakkauttaneet sisärajalvannon. Rajavalvonnan olisi autettava torjumaan laitonta maahanmuuttoa ja ihmiskauppaa ja ehkäisemään jäsenvaltioiden sisäiseen turvallisuuteen, yleiseen järjestykseen, kansanterveyteen ja kansainvälisiin suhteisiin kohdistuvat uhkat.
- (7) Rajatarkastukset olisi suoritettava ihmisarvoa täysin kunnioittaen. Rajavalvonta olisi suoritettava ammattimaisesti ja kohteliaasti, ja sen olisi oltava oikeassa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.
- (8) Rajavalvontaan kuuluvat paitsi henkilöihin rajanylityspaikoilla kohdistettavat tarkastukset ja rajanylityspaikkojen välisen rajaosuuden valvonta myös sisäiselle turvallisuudelle aiheutuvien riskien analyysi ja niiden uhkien analyysi, joita saattaa kohdistua ulkorajojen turvallisuuteen. Sen vuoksi on tarpeen säätää edellytyksistä, perusteista ja yksityiskohtaisista säännöistä, joilla säännellään sekä rajanylityspaikoilla suoritettavia tarkastuksia että valvontaa, mukaan lukien Schengenin tietojärjestelmässä (SIS-järjestelmä) tehtävät tarkastukset.
- (9) On tarpeen säätää lyhytaikaisen unionissa oleskelun sallitun keston laskemista koskevista säännöistä. Kaikissa tätä kysymystä käsittelevissä säädöksissä olevat selkeät, yksinkertaiset ja yhdenmukaistetut säännöt hyödyttäisivät sekä matkustajia että raja- ja viisumiviranomaisia.
- (10) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 767/2008⁽¹⁾ säädetyn viisumitietojärjestelmän (VIS-järjestelmä) käytöstä ulkorajoilla olisi säädettävä, koska ainoastaan sormenjäljet tarkistamalla voidaan varmuudella todeta, että Schengenin alueelle pyrkivä henkilö on se henkilö, jolle kyseinen viisumi on myönnetty.
- (11) Rajavartijoiden olisi hyödynnettävä kaikkia käytettävissä olevia tietoja, mukaan lukien VIS-järjestelmässä olevat tiedot, voidakseen tarkistaa, täyttyvätkö tässä asetuksessa säädetyt kolmansien maiden kansalaisia koskevat maahantuloedellytykset, ja hoitaakseen tehtävänsä onnistuneesti.
- (12) Jotta voidaan välttää sellaisten rajanylityspaikkojen kiertäminen, joissa VIS-järjestelmä on käytössä, ja varmistaa VIS-järjestelmän tehokas toiminta, on erityisen tärkeää, että VIS-järjestelmää käytetään yhdenmukaisesti, kun ulkorajoilla tehdään maahantulotarkastuksia.
- (13) VIS-järjestelmän käytön olisi oltava pakollista maahantulotarkastuksissa ulkorajoilla, koska tapauksissa, joissa henkilö tekee useita viisumihakemuksia, on asianmukaista käyttää biometrisia tietoja uudelleen ja jäljentää ne ensimmäisestä VIS-järjestelmään kirjatusta hakemuksesta.
- (14) VIS-järjestelmän käyttöön olisi sisällyttävä järjestelmällinen haku VIS-järjestelmästä käyttäen viisumitarran sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa. Kun otetaan huomioon tällaisten hakujen mahdolliset vaikutukset odotusaikoihin rajanylityspaikoilla, siirtymäkauden ajan pitäisi kuitenkin olla poikkeuksellisesti mahdollista tiukasti määritellyissä olosuhteissa hakea tietoja VIS-järjestelmästä ilman sormenjälkien järjestelmällistä tarkistamista. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tätä poikkeusta käytetään ainoastaan, jos sen edellytykset täyttyvät kokonaisuudessaan, ja että poikkeusta sovelletaan yksittäisillä rajanylityspaikoilla mahdollisimman lyhyen ajan ja mahdollisimman harvoin.
- (15) Kohtuuttomien odotusaikojen välttämiseksi rajanylityspaikoilla olisi oltava mahdollista, että poikkeuksellisissa ja odottamattomissa olosuhteissa ulkorajoilla suoritettavia tarkastuksia on mahdollista lieventää. Kolmansien maiden kansalaisten asiakirjat tulee kuitenkin leimata edelleen järjestelmällisesti, jos rajatarkastuksia lievennetään. Leimaamisen ansiosta rajanylityksen ajankohta ja paikka voidaan todeta varmasti tarvitsematta todeta jokaisessa tapauksessa sitä, että kaikki vaaditut matkustusasiakirjojen tarkastustoimenpiteet on toteutettu.
- (16) Jotta odotusaikoja voitaisiin lyhentää unionin vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden osalta, rajanylityspaikoille olisi olosuhteiden salliessa järjestettävä erilliset kulkuväylät, jotka merkitään kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisin opastein. Kansainvälisillä lentoasemilla olisi käytettävä erillisiä kulkuväyliä. Jäsenvaltioiden olisi harkittava erillisten kulkuväylien käyttöönottoa meri- ja maaraajojen ylityspaikoilla, silloin kun tätä pidetään tarkoituksenmukaisena paikalliset olosuhteet huomioon ottaen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) (EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60).

- (17) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, ettei tarkastusmenettelyistä ulkorajoilla aiheudu vakavaa estettä taloudelliselle, sosiaaliselle ja kulttuuriselle kanssakäymiselle. Niiden olisi osoitettava tätä varten riittävästi henkilöstöä ja varoja.
- (18) Jäsenvaltioiden olisi nimettävä kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti rajavalvontatehtävistä vastaava kansallinen yksikkö tai vastaavia kansallisia yksiköitä. Jos rajavalvontatehtävät uskotaan samassa jäsenvaltiossa useammalle yksikölle, niiden olisi tehtävä tiivistä ja jatkuvaa yhteistyötä.
- (19) Neuvoston asetuksella (EY) N:o 2007/2004 ⁽¹⁾ perustetun Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston, jäljempänä 'virasto', olisi hallinnoitava ja koordinoitava rajavalvontaan liittyvää operatiivista yhteistyötä ja avunantoa jäsenvaltioiden välillä.
- (20) Tämä asetus ei vaikuta yleisten poliisivaltuuksien nojalla suoritettaviin tarkastuksiin, kotimaanlentojen yhteydessä suoritettavien tarkastusten kaltaisiin henkilöiden turvatarkastuksiin, jäsenvaltioiden mahdollisuuteen suorittaa poikkeuksellisia matkatavaroiden tarkastuksia neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3925/91 ⁽²⁾ nojalla eikä jäsenvaltioiden lainsäädäntöön, joka koskee matkustus- ja henkilöasiakirjojen hallussapitoa, tai vaatimukseen, että henkilöt ilmoittavat viranomaisille läsnäolostaan asianomaisen jäsenvaltion alueella.
- (21) Rajavalvonnan palauttamisen sisärajoille olisi oltava henkilöiden vapaan liikkuvuuden alueella poikkeuksellinen toimenpide. Rajavalvontaa ei pitäisi suorittaa eikä muodollisuuksia edellyttää ainoastaan sillä perusteella, että kyseessä on sisärajan ylittäminen.
- (22) Alueella, jonka sisärajoilla ei suoriteta rajavalvontaa (sisärajavaltontaa), tarvitaan yhteinen toimintatapa tilanteissa, jotka vaikuttavat vakavasti tämän alueen tai jonkin sen osan taikka yhden tai useamman jäsenvaltion yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen, mahdollistamaan sisärajavaltontaan väliaikaisen palauttamisen poikkeuksellisissa tilanteissa vaarantamatta kuitenkaan henkilöiden vapaan liikkuvuuden periaatetta. Ottaen huomioon tällaisten viimeisenä keinona toteutettavien toimenpiteiden vaikutukset kaikkiin henkilöihin, joilla on oikeus liikkua kyseisellä alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa, olisi säädettävä tällaisten toimenpiteiden palauttamiseen liittyvistä edellytyksistä ja menettelyistä, jotta varmistetaan, että tällainen toimenpide on poikkeuksellinen ja että suhteellisuusperiaatetta noudatetaan. Sisärajoille väliaikaisesti palautetun rajavalvonnan laajuus ja kesto olisi rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvan vakavan uhkan torjumiseksi.
- (23) Henkilöiden vapaa liikkuvuus alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa, on unionin tärkeimpiä saavutuksia. Koska sisärajavaltontaan väliaikainen palauttaminen vaikuttaa henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen, päätökset tällaisen valvonnan palauttamisesta olisi tehtävä yhteisesti sovituin perustein, ja niistä olisi ilmoitettava asianmukaisesti komissiolle tai niiden olisi oltava jonkin unionin toimielimen suosittamia. Joka tapauksessa sisärajavaltontaan palauttamista olisi käytettävä ainoastaan poikkeuksellisesti ja viimeisenä keinona, sen soveltamisala ja kesto olisi rajattava tiukasti ja sen olisi perustuttava täsmällisiin puolueettomiin arviointiperusteisiin sekä arviointiin sen tarpeellisuudesta, jota olisi valvottava unionin tasolla. Jos vakava yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva uhka edellyttää välittömiä toimia, jäsenvaltion olisi voitava palauttaa rajavalvontaa sisärajoilleen enintään kymmenen vuorokauden ajaksi. Kyseisen ajanjakson jatkamista on tarpeen valvoa unionin tasolla.
- (24) Sisärajavaltontaan palauttamisen tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta olisi punnittava suhteessa yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaan uhkaan, joka aiheuttaa tarpeen tällaiseen palauttamiseen, minkä lisäksi olisi harkittava vaihtoehtoisia toimenpiteitä, joita voitaisiin toteuttaa kansallisesti tai unionin tasolla taikka molemmilla, sekä tällaisen toimenpiteen vaikutusta henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa.
- (25) Sisärajavaltontaan palauttaminen saattaa poikkeuksellisesti olla tarpeen, jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu vakava uhka alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltontaa, tai kansallisesti, erityisesti terroritekojen tai -uhkien seurauksena tai järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamien uhkien seurauksena.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 2007/2004, annettu 26 päivänä lokakuuta 2004, Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston perustamisesta (EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (ETY) N:o 3925/91, annettu 19 päivänä joulukuuta 1991, yhteisön sisäisen lentomatkan suorittavien henkilöiden käsimatkatavaroihin ja kirjattuihin matkatavaroihin sekä yhteisön sisäisen merimatkan suorittavien henkilöiden matkatavaroihin kohdistuvien tarkastusten ja muodollisuuksien lakkauttamisesta (EYVL L 374, 31.12.1991, s. 4).

- (26) Muuttoliikkeen ja sen, että suuri määrä kolmansien maiden kansalaisia ylittää unionin ulkorajan, ei sinänsä pitäisi katsoa muodostavan yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaa uhkaa.
- (27) Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti poikkeusta henkilöiden vapaan liikkuvuuden peruseriaateesta on tulkittava tiukasti, ja yleisen järjestyksen käsite edellyttää, että on olemassa todellinen, ajankohdainen ja riittävän vakava uhka, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan perustavanlaatuihin etuihin.
- (28) Niiden kokemusten perusteella, joita on saatu siitä, miten alue, jolla ei suoriteta sisärajovalvontaa, toimii, ja jotta edistetään Schengenin säännösten johdonmukaista täytäntöönpanoa, komissio voi laatia ohjeet sisärajovalvonnan palauttamisesta sekä tapauksissa, jotka edellyttävät tällaista väliaikaista toimenpidettä, että välittömiä toimia edellyttävissä tapauksissa. Ohjeissa olisi annettava selkeät indikaattorit helpottamaan sellaisten olosuhteiden arvioimista, jotka voisivat muodostaa vakavia uhkia yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle.
- (29) Jos neuvoston asetuksen (EU) N:o 1053/2013 ⁽¹⁾ mukaisesti laaditussa arviointikertomuksessa esitetään, että ulkorajojen valvonnassa on havaittu vakavia puutteita, ja jotta varmistettaisiin, että mainitun asetuksen mukaisesti hyväksytyt suositukset noudatetaan, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta suosittaa arvioidulle jäsenvaltiolle, että tämä toteuttaisi eräitä erityistoimenpiteitä, esimerkiksi ottaisi käyttöön Euroopan rajavartiolaitokset, esittäisi strategisia suunnitelmia tai viimeisenä keinona tilanteen vakavuuden huomioon ottaen sulki tietyt rajanylityspaikat. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 ⁽²⁾ mukaisesti. Kun otetaan huomioon kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan iii alakohta, olisi sovellettava tarkastelumenettelyä.
- (30) Rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen tietyille sisärajoille unionin tason erityismenettelyllä voisi myös olla perusteltua poikkeuksellisissa olosuhteissa ja viimeisenä keinona, jos alueen, jolla ei suoriteta sisärajovalvontaa, yleinen toiminta on vaarassa sellaisten ulkorajojen valvonnan liittyvien jatkuvien vakavien puutteiden vuoksi, jotka on havaittu asetuksen (EU) N:o 1053/2013 14 ja 15 artiklan mukaisesti suoritetun tarkan arvioinnin yhteydessä, jos kyseiset olosuhteet ovat sellaiset, että ne muodostavat vakavan uhkan yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle kyseisellä alueella tai sen osassa. Tällainen erityismenettely rajavalvontatoimien väliaikaiseksi käyttöönottamiseksi tietyillä sisärajoilla voitaisiin käynnistää samoin edellytyksin, jos arvioitu jäsenvaltio lyö vakavalla tavalla laimin velvollisuuksiaan. Ottaen huomioon valvonnan palauttamisen tietyille sisärajoille poliittisen arkaluonteisuuden, koska ne liittyvät sisärajovalvonnan täytäntöönpanoa ja sen valvontaa koskevaan kansalliseen toimivaltaan, neuvostolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta antaa komission ehdotuksesta suosituksia tämän unionin tason erityismenettelyn mukaisesti.
- (31) Ennen kuin hyväksytään tällaisia suosituksia sisärajovalvonnan väliaikaisesta palauttamisesta tietyille sisärajoille, olisi tarkasteltava perusteellisesti ja hyvissä ajoin mahdollisuutta toteuttaa taustalla olevaan tilanteeseen puuttumiseksi toimenpiteitä, joihin kuuluu myös apu unionin toimielimiltä, elimiltä tai laitoksilta, kuten virastolta tai neuvoston päätöksellä 2009/371/YOS ⁽³⁾ perustetulta Euroopan poliisivirastolta (Europol), sekä kansallisella tasolla tai unionin tasolla taikka molemmilla toteutettavat tekniset tai taloudelliset tukitoimenpiteet. Jos havaitaan vakava puute, komissio voi toteuttaa taloudellisia tukitoimenpiteitä asianomaisen jäsenvaltion auttamiseksi. Lisäksi neuvoston ja komission antamien suositusten olisi perustuttava perusteltuihin tietoihin.
- (32) Komissiolle olisi oltava mahdollisuus hyväksyä välittömästi sovellettavia täytäntöönpanosäädöksiä pakottavien syiden edellyttäessä asianmukaisesti perustelluissa sisärajovalvonnan jatkamisen tarpeeseen liittyvissä tapauksissa.
- (33) Asetuksen (EU) N:o 1053/2013 14 ja 15 artiklassa tarkoitettujen arviointikertomusten ja suositusten olisi oltava pohjana tässä asetuksessa säädettyjen erityistoimenpiteiden käynnistämiseksi tapauksissa, joissa on kyse ulkorajovalvontaan liittyvistä vakavista puutteista, ja erityismenettelyn käynnistämiseksi poikkeuksellisissa olosuhteissa, jotka vaarantavat alueen, jolla ei suoriteta sisärajovalvontaa, toiminnan. Jäsenvaltioiden ja komissio toteuttavat yhdessä

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EU) N:o 1053/2013, annettu 7 päivänä lokakuuta 2013, arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta Schengenin säännösten soveltamisen varmistamista varten ja toimeenpanevan komitean 16 päivänä syyskuuta 1998 pysyvän Schengenin arviointi- ja soveltamiskomitean perustamisesta tekemän päätöksen kumoamisesta (EUVL L 295, 6.11.2013, s. 27).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽³⁾ Neuvoston päätös 2009/371/YOS, tehty 6 päivänä huhtikuuta 2009, Euroopan poliisiviraston (Europol) perustamisesta (EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37).

säännöllisiä, objektiivisia ja puolueettomia arviointoja varmistaakseen tämän asetuksen moitteettoman soveltamisen, ja komissio koordinoi arviointoja tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Arviointimekanismin osat ovat seuraavat: monivuotiset ja vuosittaiset arviointiohjelmat, komission edustajista ja jäsenvaltion nimeämistä asiantuntijoista koostuvien pienten ryhmien ennalta ilmoitetut ja ilmoittamattomat tarkastuskäynnit, komission tarkastelumenettelyä noudattaen hyväksymät kertomukset arvioinnin tuloksista ja neuvoston komission ehdotuksesta hyväksymät suositukset korjaaviksi toimiksi, asianmukainen seuranta, valvonta sekä raportointi.

- (34) Jäsenvaltiot eivät voineet riittävällä tavalla toteuttaa asetuksen (EY) N:o 562/2006 ja sen myöhempien muutosten tavoitetta, joka on henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevien sääntöjen vahvistaminen, vaan se voitiin paremmin saavuttaa unionin tasolla. Sen vuoksi unionin oli mahdollista toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti mainitussa asetuksessa ei ylitetty sitä, mikä oli tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (35) Komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä SEUT 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä valvonnan toteuttamista koskevien lisätoimenpiteiden hyväksymisen sekä tämän asetuksen liitteisiin tehtävien muutosten osalta. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti.
- (36) Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Sen soveltamisessa olisi noudatettava kansainvälistä suojelua ja palauttamiskieltoa koskevia jäsenvaltioiden velvoitteita.
- (37) SEUT 355 artiklasta poiketen tätä asetusta sovelletaan Ranskan ja Alankomaiden osalta ainoastaan niiden Euroopassa sijaitseviin alueisiin. Asetus ei vaikuta Ceutan ja Melillan kaupunkeja koskeviin erityisjärjestelyihin, jotka määritellään sopimuksessa Espanjan kuningaskunnan liittymisestä 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen ⁽¹⁾ soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen.
- (38) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja SEUT-sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä, Tanska päättää mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on hyväksynyt tämän asetuksen, saattaako se asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään.
- (39) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ⁽²⁾ ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY ⁽³⁾ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (40) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ⁽⁴⁾ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY ⁽⁵⁾ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.
- (41) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen

⁽¹⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 69.

⁽²⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽³⁾ Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽⁴⁾ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽⁵⁾ Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1).

sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen⁽¹⁾ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU⁽²⁾ 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

- (42) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu neuvoston päätöksen 2000/365/EY⁽³⁾ mukaisesti; Yhdistynyt kuningaskunta ei sen vuoksi osallistu tämän asetuksen antamiseen, asetus ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.
- (43) Tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY⁽⁴⁾ mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu asetuksen antamiseen, asetus ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.
- (44) Bulgarian, Kroatian, Kyproksen ja Romanian osalta 1 artiklan ensimmäinen kohta, 6 artiklan 5 kohdan a alakohta, III osasto ja SIS-tietojärjestelmää sekä VIS-järjestelmää koskevat II osaston ja sen liitteiden säännökset ovat vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa, vuoden 2005 liittymisasiakirjan 4 artiklan 2 kohdassa ja vuoden 2011 liittymisasiakirjan 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja Schengenin säännösten perustuvia tai muuten siihen liittyviä säädyksiä,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Aihe ja periaatteet

Tässä asetuksessa säädetään siitä, ettei unionin jäsenvaltioiden välisiä sisärajoja ylittäviin henkilöihin kohdisteta rajavalvontaa.

Siinä vahvistetaan säännöt unionin jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäviin henkilöihin kohdistuvasta rajavalvonnasta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'sisärajoilla'
 - a) jäsenvaltioiden yhteisiä maarajoja, joki- ja järvirajat mukaan luettuina;
 - b) jäsenvaltioiden lentoasemia sisäisten lentojen osalta;
 - c) jäsenvaltioiden meri-, joki- ja järviliikenteen satamia säännöllisen sisäisen lauttaliikenteen osalta;
- 2) 'ulkorajoilla' jäsenvaltioiden maarajoja, joki- ja järvirajat mukaan luettuina, merirajoja, lentoasemia ja joki-, meri- ja järviliikenteen satamia edellyttäen, että ne eivät ole sisärajoja;

⁽¹⁾ EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽²⁾ Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19).

⁽³⁾ Neuvoston päätös 2000/365/EY, tehty 29 päivänä toukokuuta 2000, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin (EYVL L 131, 1.6.2000, s. 43).

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

- 3) 'sisäisellä lennolla' yksinomaan jäsenvaltioiden alueelta lähtevää ja jäsenvaltioiden alueelle saapuvaa lentoa, johon ei sisälly välilaskua kolmannen maan alueella;
- 4) 'säännöllisellä sisäisellä lauttaliikenteellä' samojen kahden tai useamman sataman, jotka sijaitsevat jäsenvaltioiden alueella, välistä lauttayhteyttä, jossa ei käydä jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella sijaitsevassa satamassa ja joka käsittää henkilöiden ja ajoneuvojen kuljetuksen julkaistun aikataulun mukaisesti;
- 5) 'unionin oikeuden mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvilla henkilöillä'
 - a) SEUT 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja unionin kansalaisia sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/38/EY⁽¹⁾ tarkoitettuja kolmansien maiden kansalaisia, jotka ovat oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttävän unionin kansalaisen perheenjäseniä;
 - b) sellaisia kolmansien maiden kansalaisia ja heidän perheenjäseniään heidän kansalaisuudestaan riippumatta, joilla on toisaalta unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä toisaalta kyseisten kolmansien maiden välillä tehtyjen sopimusten perusteella unionin kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen;
- 6) 'kolmannen maan kansalaisella' henkilöä, joka ei ole SEUT 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Euroopan unionin kansalainen ja johon ei sovelleta tämän artiklan 5 kohtaa;
- 7) 'maahantulokieltoon määrättyllä henkilöllä' kolmannen maan kansalaista, josta on tehty ilmoitus Schengenin tietojärjestelmään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1987/2006⁽²⁾ 24 ja 26 artiklan määräysten mukaisesti ja siinä vahvistetuin perustein;
- 8) 'rajanylityspaikalla' toimivaltaisten viranomaisten ulkorajojen ylitykseen hyväksymää ylityspaikkaa;
- 9) 'jaetulla rajanylityspaikalla' joko jäsenvaltion alueella tai kolmannen maan alueella sijaitsevaa rajanylityspaikkaa, jossa jäsenvaltion rajavartijat ja kolmannen maan rajavartijat suorittavat kukin vuorollaan maahantulo- ja maastalähtöarkastuksia kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja kahdenvälisiä sopimusta noudattaen;
- 10) 'rajavalvonnalla' tämän asetuksen mukaisesti ja sen soveltamiseksi rajalla toteutettavia toimia, jotka muista syistä riippumatta suoritetaan ainoastaan rajanylityspaikkomuksen tai rajanylityksen perusteella ja jotka käsittävät rajatarkastukset ja rajojen valvonnan;
- 11) 'rajatarkastuksilla' rajanylityspaikoilla suoritettavia tarkastuksia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että henkilöt ja heidän kulkuneuvonsa sekä heidän hallussaan olevat esineet voidaan päästää jäsenvaltioiden alueelle tai pois sieltä;
- 12) 'rajojen valvonnalla' rajojen valvontaa rajanylityspaikkojen välillä ja rajanylityspaikkojen valvontaa muulloin kuin niiden vahvistettuina aukioloaikoina henkilöiden estämiseksi kiertämästä rajatarkastuksista;
- 13) 'toisen linjan tarkastuksella' lisätarkastusta, joka voidaan suorittaa erityisessä paikassa muualla kuin siellä, jossa kaikki henkilöt tarkastetaan (ensilinja);
- 14) 'rajavartijalla' virkamiestä, jonka toimipaikka kansallisen lainsäädännön mukaan sijaitsee joko rajanylityspaikalla tai rajalla tai sen välittömässä läheisyydessä ja joka suorittaa rajavalvontatehtäviä tämän asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1987/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä (EUVL L 381, 28.12.2006, s. 4).

- 15) 'liikenteenharjoittajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka ammattina on kuljettaa henkilöitä;
- 16) 'oleskeluluvalla'
- a) kaikkia oleskelulupia, jotka jäsenvaltio on myöntänyt kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan neuvoston asetuksella (EY) N:o 1030/2002 ⁽¹⁾ säädetyn yhtenäisen kaavan mukaisesti, ja kaikkia oleskelukortteja, jotka jäsenvaltio on myöntänyt direktiivin 2004/38/EY mukaisesti;
- b) kaikkia muita jäsenvaltion kolmansien maiden kansalaisille myöntämiä asiakirjoja, joiden perusteella nämä voivat jäädä jäsenvaltion alueelle ja jotka on annettu tiedoksi ja julkaistu 39 artiklan mukaisesti, lukuun ottamatta
- i) väliaikaisia oleskelulupia, jotka on myönnetty a alakohdassa tarkoitettua oleskelulupaa koskevan ensimmäisen hakemuksen tai turvapaikkahakemuksen käsittelyn ajaksi; ja
- ii) viisumeja, jotka jäsenvaltio on myöntänyt neuvoston asetuksella (EY) N:o 1683/95 ⁽²⁾ säädetyn yhtenäisen kaavan mukaisesti;
- 17) 'risteilyaluksella' alusta, joka kulkee tiettyä reittiä etukäteen laaditun ohjelman mukaisesti eri satamissa tehtävine turistikäynteineen ja joka ei tavallisesti ota matkustajia matkan varrelta eikä salli matkustajien jäädä matkan varrelle;
- 18) 'huviveneilyllä' huviveneiden urheilu- tai matkailukäyttöä;
- 19) 'rannikkokalastuksella' kalastustoimintaa aluksilla, jotka palaavat päivittäin tai 36 tunnin kuluessa jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan käymättä välillä kolmannessa maassa sijaitsevassa satamassa
- 20) 'offshore-työntekijällä' henkilöä, joka työskentelee jäsenvaltion aluevesillä tai kansainvälisessä merioikeudessa määritellyllä yksinomaisella talousvyöhykkeellä sijaitsevalla merellä olevalla laitoksella ja joka palaa säännöllisesti jäsenvaltioiden alueelle meri- tai ilmateitse;
- 21) 'kansanterveyteen kohdistuvalla uhalla' tauteja, jotka voivat aiheuttaa Maailman terveysjärjestön kansainvälisten terveys sääntöjen määritelmän mukaisen epidemian, ja muita infektioitauteja tai tarttuvia loistauteja, jos niissä säädetään jäsenvaltioiden kansalaisiin sovellettavissa suojelusäännöksissä.

3 artikla

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioiden sisä- tai ulkorajat ylittäviin henkilöihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta:

- a) unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksia;
- b) pakolaisten ja kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden oikeuksia, erityisesti palauttamiskiellon osalta.

4 artikla

Perusoikeudet

Jäsenvaltioiden on tätä asetusta soveltaessaan toimittava noudattaen täysimääräisesti unionin asiaa koskevaa oikeutta, mukaan lukien Euroopan unionin perusoikeuskirja, jäljempänä 'perusoikeuskirja', asian kannalta merkityksellistä kansainvälistä oikeutta, mukaan lukien Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehty pakolaisten oikeusasemaa koskeva yleissopimus, jäljempänä 'Geneven yleissopimus', kansainvälisen suojelun saatavuuteen liittyviä velvoitteita, erityisesti palauttamiskiellon periaatetta, ja perusoikeuksia. Unionin oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti tämän asetuksen nojalla tehtävät päätökset on tehtävä tapauskohtaisin perustein.

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1030/2002, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta (EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1683/95, annettu 29 päivänä toukokuuta 1995, yhtenäisestä viisumin kaavasta (EYVL L 164, 14.7.1995, s. 1).

II OSASTO

ULKORAJAT

I LUKU

Ulkorajojen ylittäminen ja maahantuloedellytykset

5 artikla

Ulkorajojen ylittäminen

1. Ulkorajat voidaan ylittää ainoastaan rajanylityspaikkojen kautta niiden vahvistettuina aukioloaikoina. Aukioloajat on ilmoitettava selkeästi niillä rajanylityspaikoilla, jotka eivät ole auki 24 tuntia vuorokaudessa.

Jäsenvaltioiden on annettava 39 artiklan mukaisesti komissiolle tiedoksi luettelo rajanylityspaikoistaan.

2. Edellä olevasta 1 kohdasta poiketen voidaan velvollisuudesta, jonka mukaan ulkorajat on ylitettävä vain rajanylityspaikkojen kautta ja niiden vahvistettuina aukioloaikoina, sallia poikkeuksia seuraavasti:

a) henkilöitä tai henkilöryhmiä varten erityistilanteessa, joka edellyttää satunnaista ulkorajojen ylitystä rajanylityspaikkojen ulkopuolella tai muina kuin niiden vahvistettuina aukioloaikoina, edellyttäen että heillä on hallussaan kansallisessa lainsäädännössä vaaditut luvat ja että rajanylitys ei ole ristiriidassa jäsenvaltioiden yleisen järjestyksen ja sisäisen turvallisuuden kanssa. Jäsenvaltiot voivat määrätä erityisjärjestelyistä kahdenvälisissä sopimuksissa. Kansallisessa lainsäädännössä ja kahdenvälisissä sopimuksissa määrätystä yleisistä poikkeuksista on ilmoitettava komissiolle 39 artiklan mukaisesti;

b) henkilöitä tai henkilöryhmiä varten ennakoimattomassa hätätilanteessa;

c) 19 ja 20 artiklassa, tarkasteltuina yhdessä liitteiden VI ja VII kanssa, esitettyjen erityissääntöjen mukaisesti;

3. Edellä 2 kohdassa säädettyjä poikkeuksia ja kansainvälistä suojelua koskevia jäsenvaltioiden velvollisuuksia rajoittamatta jäsenvaltioiden on otettava kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti käyttöön seuraamuksia, joita sovelletaan, jos ulkoraja ylitetään luvattomasti muualta kuin rajanylityspaikan kautta tai muulloin kuin sen vahvistettuina aukioloaikoina. Kyseisten seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

6 artikla

Kolmansien maiden kansalaisten maahantuloedellytykset

1. Kolmannen maan kansalaisen maahantuloedellytykset jäsenvaltioiden alueella oleskeluun, jonka on tarkoitus kestää enintään 90 päivää minkä hyvänsä 180 päivän jakson aikana, jolloin on otettava huomioon kutakin oleskelupäivää edeltävä 180 päivän jakso, ovat seuraavat:

a) hänellä on hallussaan voimassa oleva matkustusasiakirja, joka antaa haltijalleen oikeuden rajanylitykseen ja täyttää seuraavat vaatimukset:

i) sen on oltava voimassa vähintään kolme kuukautta suunnitellun jäsenvaltioiden alueelta poistumisen jälkeen. Perustellussa hätätapauksessa tästä vaatimuksesta voidaan poiketa;

ii) sen on oltava myönnetty viimeisten kymmenen vuoden aikana;

b) hänellä on voimassa oleva viisumi, jos se vaaditaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 ⁽¹⁾ nojalla, paitsi jos hänellä on voimassa oleva oleskelulupa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettu viisumi;

c) hän näyttää toteen suunnitellun oleskelun tarkoituksen ja edellytykset ja hänellä on toimeentuloon tarvittavat varat ottaen huomioon sekä suunnitellun oleskelun kesto että lähtömaahan paluu tai kauttakulkumatka sellaiseen kolmanteen maahan, jonne hänen pääsyinsä on varma, tai hän kykenee hankkimaan laillisesti tällaiset varat;

⁽¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 539/2001, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2001, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1).

- d) häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon Schengenin tietojärjestelmässä (SIS);
- e) hänen ei katsota voivan vaarantaa minkään jäsenvaltion yleistä järjestystä, sisäistä turvallisuutta, kansanterveyttä eikä kansainvälisiä suhteita eikä häntä enenkään ole jäsenvaltioiden kansallisissa tietokannoissa samoin perustein määrätty maahantulokieltoon.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa täytäntöön pantaessa maahantulopäivää pidetään ensimmäisenä jäsenvaltioiden alueella oleskelun päivänä ja maastalähtöpäivää pidetään viimeisenä jäsenvaltioiden alueella oleskelun päivänä. Pitkäaikaista oleskelua varten myönnetyn oleskeluluvan tai viisumin nojalla sallittuja oleskelujaksoja ei oteta huomioon jäsenvaltioiden alueella oleskelun kestoa koskevassa laskelmassa.

3. Liitteessä I on ei-tyhjentävä luettelo maahanpääsyn tueksi esitettävistä asiakirjoista, joita rajavartija voi pyytää kolmannen maan kansalaiselta selvittääkseen 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen edellytysten täytymisen.

4. Toimeentuloon tarvittavat varat arvioidaan oleskelun keston ja tarkoituksen mukaan asianomaisessa jäsenvaltiossa tai asianomaisissa jäsenvaltioissa majoituksesta ja elintarvikkeista maksettavien keskimääräisten hintojen perusteella siten, että säästöluokan majoituksen hinta kerrotaan oleskelupäivien määrällä.

Jäsenvaltioiden vahvistamat ohjeelliset määrät on annettava tiedoksi komissiolle 39 artiklan mukaisesti.

Toimeentuloon tarvittavat varat voidaan arvioida kolmannen maan kansalaisen hallussa olevan käteisen rahan, matkakassien ja luottokorttien perusteella. Ylläpitositoumus, jos tällaisesta sitoumuksesta säädetään kansallisessa lainsäädännössä, ja kansallisessa lainsäädännössä määritelty vastaanottajan antama takuukirje, jos kolmannen maan kansalainen majoittuu vastaanottajansa luokse, voivat myös riittää osoitukseksi toimeentuloon tarvittavista varoista.

5. Edellä 1 kohdasta poiketen:

- a) Kolmannen maan kansalaiselle, joka ei täytä kaikkia 1 kohdassa säädettyjä edellytyksiä mutta jolla on oleskelulupa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettu viisumi, sallitaan maahantulo toisten jäsenvaltioiden alueelle kauttakulkua varten, jotta hän voi matkustaa oleskeluluvan tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitetun viisumin myöntäneen jäsenvaltion alueelle, paitsi jos hän on sen jäsenvaltion kansallisessa maahantulo- tai kauttakulkukieltoluettelossa, jonka ulkorajan hän pyrkii ylittämään.
- b) Rajalle tulevalle kolmannen maan kansalaiselle, joka täyttää 1 kohdassa säädetyt edellytykset muutoin paitsi b alakohdan osalta, voidaan sallia maahantulo jäsenvaltioiden alueelle, jos hänelle myönnetään rajalla viisumi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009 ⁽¹⁾ 35 ja 36 artiklan mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on laadittava tilastot rajalla myönnettyistä viisumeista asetuksen (EY) N:o 810/2009 46 artiklan ja sen liitteen XII mukaisesti.

Jos viisumia ei voida kiinnittää asiakirjaan, se on kiinnitettävä poikkeuksellisesti kyseiseen asiakirjaan liitettävälle erilliselle lisälehdelle. Tällöin on käytettävä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 333/2002 ⁽²⁾ säädettyä viisumin kiinnittämiseen tarkoitettua yhtenäisen kaavan mukaista lomaketta.

- c) Kolmannen maan kansalaiselle, joka ei täytä yhtä tai useampaa 1 kohdassa säädetyistä edellytyksistä, voidaan sallia maahantulo jäsenvaltion alueelle humanitaarisesta syystä, kansallisen edun vuoksi tai kansainvälisten velvoitteiden perusteella. Jos asianomaista kolmannen maan kansalaista koskee 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu maahantulokielto, jäsenvaltion, joka sallii hänen tulonsa alueelleen, on ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 810/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, yhteisön viisumisäännösten laatimisesta (viisumisäännöstö) (EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1).

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 333/2002, annettu 18 päivänä helmikuuta 2002, sellaisen lomakkeen yhtenäisestä kaavasta, johon kiinnitetään jäsenvaltioiden niille henkilöille myöntämät viisumit, joiden matkustusasiakirjaa lomakkeen laativa jäsenvaltio ei tunnusta (EYVL L 53, 23.2.2002, s. 4).

II LUKU

Ulkorajojen valvonta ja pääsyn epääminen

7 artikla

Rajatarkastusten suorittaminen

1. Tehtäviään hoitaessaan rajavartijoiden on kunnioitettava täysimääräisesti ihmisarvoa, erityisesti niissä tapauksissa, joihin liittyy haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä.

Toimenpiteiden, joita he tehtäviään hoitaessaan toteuttavat, on oltava oikeassa suhteessa toimenpiteille asetettuihin tavoitteisiin.

2. Rajatarkastuksia suorittaessaan rajavartijat eivät saa syrjiä ketään sukupuolen, rodun, etnisen alkuperän, uskonnon, vakaumuksen, vammaisuuden, iän tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella.

8 artikla

Henkilöiden rajatarkastukset

1. Rajavartijat valvovat rajanylitysliikennettä ulkorajoilla tarkastuksin. Tarkastukset suoritetaan tämän luvun säännösten mukaisesti.

Myös kulkuneuvot ja rajan ylittävien henkilöiden hallussa olevat esineet voidaan tarkastaa. Suoritettaviin etsintöihin sovelletaan kunkin jäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä.

2. Kaikille henkilöille suoritetaan vähimmäistarkastus, jotta heidän henkilöllisyytensä voidaan todeta esitettyjen matkustusasiakirjojen perusteella. Tällaisessa vähimmäistarkastuksessa selvitetään nopeasti ja yksinkertaisesti rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan voimassaolo ja se, onko siinä väärentämiseen tai väärennökseen viittaavia merkkejä, käyttämällä tarvittaessa teknisiä laitteita ja tarkastamalla asiaankuuluvista tietokannoista yksinomaan varastettuja, kavallettuja, kadonneita ja mitätöityjä asiakirjoja koskevat tiedot.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua vähimmäistarkastusta sovelletaan säännönmukaisesti unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluviin henkilöihin.

Suorittaessaan vähimmäistarkastuksia unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluville henkilöille rajavartijat voivat kuitenkin satunnaisesti tehdä hakuja kansallisiin ja eurooppalaisiin tietokantoihin varmistuakseen siitä, etteivät nämä henkilöt aiheuta todellista, ajankohtaista ja riittävän vakavaa vaaraa jäsenvaltioiden sisäiselle turvallisuudelle, yleiselle järjestykselle tai kansainvälisille suhteille taikka merkitse uhkaa kansanterveydelle.

Tällaisten tarkistusten seuraukset eivät saa vaarantaa unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden oikeutta tulla asianomaisen jäsenvaltion alueelle direktiivin 2004/38/EY mukaisesti.

3. Kolmansien maiden kansalaisille tehdään perusteellinen tarkastus heidän saapuessaan maahan ja poistuessaan maasta seuraavasti:

a) Perusteelliseen maahantulotarkastukseen kuuluu 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjen maahantuloedellytysten ja soveltuvin osin oleskeluun ja ammattitoiminnan harjoittamiseen oikeuttavien asiakirjojen tarkistaminen. Tätä varten on tarkistettava yksityiskohtaisesti seuraavat seikat:

i) tarkastetaan, että kolmannen maan kansalaisella on rajan ylittämiseen oikeuttava asiakirja, jonka voimassaolo ei ole päättynyt, ja että asiakirjaan on tarvittaessa liitetty vaadittu viisumi tai oleskelulupa;

ii) tutkitaan matkustusasiakirja perusteellisesti väärentämiseen tai väärennökseen viittaavien merkkien etsimiseksi;

iii) tarkastetaan asianomaisen kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjassa olevat maahantulo- ja maastalähtöleimat ja verrataan maahantulo- ja maastalähtöpäivämääriä sen tarkistamiseksi, ettei henkilö ole jo ylittänyt jäsenvaltioiden alueella oleskelun sallittua enimmäisaikaa;

- iv) selvitetään asianomaisen kolmannen maan kansalaisen lähtöpaikka ja määränpää sekä suunnitellun oleskelun tarkoitus ja tarkastetaan tarvittaessa näiden tueksi esitetyt asiakirjat;
- v) selvitetään, että asianomaisella kolmannen maan kansalaisella on toimeentuloon tarvittavat varat aiotun oleskelun kestoa ja tarkoitusta varten sekä paluumatkaa lähtömaahansa tai kolmanteen maahan, jonne hänen pääsynsä on varma, suuntautuvaa kauttakulkumatkaa varten, tai että hän pystyy hankkimaan tällaiset varat laillisesti;
- vi) selvitetään, että asianomainen kolmannen maan kansalainen, hänen kulkuneuvonsa ja hänen kuljettamansa tavarat eivät todennäköisesti vaaranna minkään jäsenvaltion yleistä järjestystä, sisäistä turvallisuutta, kansanterveyttä tai kansainvälisiä suhteita. Tämän selvittäminen edellyttää muun muassa suorien hakujen tekemistä Schengenin tietojärjestelmään (SIS) ja kansallisiin tietokantoihin tallennettuihin, henkilöitä ja tarvittaessa esineitä koskeviin tietoihin ja ilmoituksiin sekä tarvittaessa tällaisessa ilmoituksessa toteutettavaksi pyydetyn toimenpiteen suorittamista.
- b) Jos kolmannen maan kansalaisella on 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu viisumi, perusteelliseen maahantulotarkastukseen kuuluu myös viisuminhaltijan henkilöllisyyden ja viisumin aitouden tarkistaminen tutustumalla VIS-järjestelmässä oleviin tietoihin asetuksen (EY) N:o 767/2008 18 artiklan mukaisesti.
- c) Poikkeuksellisesti haku VIS-järjestelmästä voidaan suorittaa käyttäen kaikissa tapauksissa viisumitarran sarjanumeroa ja satunnaisesti viisumitarran sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa, jos
- i) odotusaika rajanylityspaikalla muodostuu liikennemäärien vuoksi kohtuuttomaksi;
 - ii) kaikki saatavilla olevat henkilöstö-, välineistö- ja järjestelyvoimavarat on jo otettu käyttöön; ja
 - iii) sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyviä riskejä ei arvioinnin perusteella ole olemassa.
- Kuitenkin kaikissa tapauksissa, joissa on epäilyjä viisuminhaltijan henkilöllisyydestä ja/tai viisumin aitoudesta, haku VIS-järjestelmästä on suoritettava käyttäen järjestelmällisesti viisumitarran sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa.
- Tätä poikkeusta voidaan soveltaa ainoastaan asianomaisella rajanylityspaikalla, niin kauan kuin i, ii ja iii alakohdassa tarkoitettut edellytykset täyttyvät.
- d) Päätöksen VIS-järjestelmän käytöstä c alakohdan mukaisesti tekee rajanylityspaikan johtava rajavartija, tai se tehdään korkeammalla tasolla.
- Asianomaisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle tällaisista päätöksistä.
- e) Kunkin jäsenvaltion on toimitettava Euroopan parlamentille ja komissiolle kerran vuodessa c alakohdan soveltamista koskeva selvitys, josta on ilmentävä niiden kolmansien maiden kansalaisten määrä, jotka on tarkastettu viisumitietojärjestelmästä käyttäen ainoastaan viisumitarran sarjanumeroa, sekä c alakohdan i alakohdassa tarkoitettu odotusaika.
- f) Edellä olevia c ja d alakohtaa sovelletaan enintään kolmen vuoden ajan siitä alkaen, kun viisumitietojärjestelmän käyttöönotosta on kulunut kolme vuotta. Komissio toimittaa ennen c ja d alakohdan toisen soveltamisvuoden loppua Euroopan parlamentille ja neuvostolle arvion niiden täytäntöönpanosta. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi arvioinnin perusteella pyytää komissiota esittämään asianmukaisia muutoksia tähän asetukseen.
- g) Perusteelliseen maastalähtötarkastukseen kuuluu:
- i) sen tarkastaminen, että kolmannen maan kansalaisella on rajanylitykseen oikeuttava asiakirja;
 - ii) matkustusasiakirjan tutkiminen väärentämiseen tai väärennökseen viittaavien merkkien etsimiseksi;

- iii) mahdollisuuksien mukaan sen tarkistaminen, että kolmannen maan kansalaisen ei katsota muodostavan uhkaa minkään jäsenvaltion yleiselle järjestykselle, sisäiselle turvallisuudelle tai kansainvälisille suhteille.
- h) Perusteelliseen maastalähtötarkastukseen voivat g kohdassa tarkoitettujen tarkastusten lisäksi kuulua:
- i) sen tarkistaminen, että henkilöllä on voimassa oleva viisumi, jos se vaaditaan asetuksen (EY) N:o 539/2001 nojalla, paitsi jos hänellä on voimassa oleva oleskelulupa. Tällaiseen tarkistamiseen voi kuulua tutustuminen VIS-järjestelmässä oleviin tietoihin asetuksen (EY) N:o 767/2008 18 artiklan mukaisesti;
 - ii) sen selvittäminen, että henkilö ei ole ylittänyt luvalliseksi oleskelulle jäsenvaltioiden alueella asetettua enimmäiskestoä;
 - iii) hakujen tekeminen SIS-järjestelmään ja kansallisiin tietokantoihin tallennettuihin henkilöitä ja esineitä koskeviin ilmoituksiin.
- i) Jotta voidaan tunnistaa henkilöt, jotka mahdollisesti eivät täytä tai eivät enää täytä jäsenvaltioiden alueelle tulon taikka siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä, VIS-järjestelmässä oleviin tietoihin voidaan tutustua asetuksen (EY) N:o 767/2008 20 artiklan mukaisesti.
4. Perusteelliset tarkastukset on kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä suoritettava yleisöltä suljetulla alueella, jos sellainen on käytettävissä.
5. Toisen alakohdan soveltamista rajoittamatta kolmansien maiden kansalaisille, joille suoritetaan perusteellinen lisätarkastus toisella linjalla, on annettava tieto tarkastuksen tarkoituksesta ja tarkastusmenettelystä kirjallisesti kielellä, jota he ymmärtävät tai jota heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän, tai muulla tehokkaalla tavalla.
- Näiden tietojen on oltava saatavilla Euroopan unionin kaikilla virallisilla kielillä ja asianomaisen jäsenvaltion rajavaltion tai -valtioiden kielellä tai kielillä, ja niissä on ilmoitettava, että kolmannen maan kansalainen voi pyytää perusteellisen tarkastuksen toisella linjalla suorittaneiden rajavartioiden nimet tai henkilöstönumerot, rajanylityspaikan nimen ja rajanylityksen ajankohdan.
6. Unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvat henkilöt on tarkastettava direktiivin 2004/38/EY mukaisesti.
7. Tallennettavia tietoja koskevista yksityiskohtaisista säännöistä säädetään liitteessä II.
8. Jäsenvaltiot voivat myös säätää poikkeuksista tässä artiklassa säädettyihin sääntöihin, siltä osin kuin sovelletaan 5 artiklan 2 kohdan a tai b alakohtaa.

9 artikla

Rajatarkastusten lieventäminen

1. Ulkorajoilla suoritettavia rajatarkastuksia voidaan lieventää poikkeuksellisten ja odottamattomien olosuhteiden vuoksi. Poikkeuksellisten ja odottamattomien olosuhteiden katsotaan vallitsevan silloin, kun odotusaika rajanylityspaikalla muodostuu odottamattomista tapahtumista johtuvien liikennemäärien vuoksi kohtuuttomaksi, vaikka kaikki saatavilla olevat henkilöstö-, välineistö- ja järjestelyresurssit on otettu käyttöön.
2. Jos rajatarkastuksia lievennetään 1 kohdan mukaisesti, maahantuloliikenteeseen kohdistuvat rajatarkastukset ovat periaatteessa ensisijaisia maastalähtöliikenteeseen kohdistuviin rajatarkastuksiin nähden.

Päätöksen rajatarkastusten lieventämisestä tekee rajanylityspaikan johtava rajavartija.

Rajatarkastusten lieventäminen saa olla vain tilapäistä, se on mukautettava perusteena oleviin olosuhteisiin ja se on otettava käyttöön asteittain.

3. Silloinkin kun rajatarkastuksia lievennetään, rajavartijan on leimattava kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat 11 artiklan mukaisesti sekä maahantulon että maastalähdön yhteydessä.

4. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava Euroopan parlamentille ja komissiolle kerran vuodessa selvitys tämän artiklan soveltamisesta.

10 artikla

Erilliset kulkuväylät ja opasteet

1. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön erilliset kulkuväylät erityisesti ilmarajojensa ylityspaikoilla henkilöiden tarkastamiseksi 8 artiklan mukaisesti. Nämä väylät on erotettava toisistaan opasteilla, joissa on liitteessä III esitetyt merkinnät.

Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön erilliset kulkuväylät meri- ja maarajojensa ylityspaikoilla sekä niiden jäsenvaltioiden välisillä rajoilla, jotka eivät sovelleta 22 artiklaa yhteisillä rajoillaan. Jos jäsenvaltiot ottavat käyttöön erilliset väylät kyseisillä rajoilla, on käytettävä liitteessä III esitetyillä merkinnöillä varustettuja opasteita.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että väylät on merkitty selkeästi, mukaan luettuina tapaukset, jolloin erillisten väylien käyttöä koskevien sääntöjen soveltamisesta luovutaan 4 kohdan mukaisesti, jotta varmistetaan mahdollisimman sujuva henkilöiden kulku rajan yli.

2. Unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvilla henkilöillä on oikeus käyttää kulkuväyliä, jotka on merkitty liitteessä III olevan A osan opasteella ("EU, ETA, CH"). He voivat käyttää myös liitteessä III olevan B1 osan opasteella ("viisumia ei vaadita") tai B2 osan opasteella ("kaikki passit") merkittyjä väyliä.

Kolmannen maan kansalaisilla, jotka eivät jäsenvaltioiden ulkorajoja ylittäessään neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 mukaisesti tarvitse viisumia, sekä kolmannen maan kansalaisilla, joilla on voimassaoleva oleskelulupa tai pitkäaikaiseen oleskeluun tarkoitettu viisumi, on oikeus käyttää tämän asetuksen liitteessä III olevan B1 osan opasteella ("viisumia ei vaadita") merkittyjä kulkuväyliä. He voivat käyttää myös tämän asetuksen liitteessä III olevan B2 osan opasteella ("kaikki passit") merkittyjä väyliä.

Kaikkien muiden henkilöiden on käytettävä liitteessä III olevan B2 osan ("kaikki passit") opasteella merkittyjä väyliä.

Edellä ensimmäisessä, toisessa ja kolmannessa alakohdassa tarkoitetut opasteiden merkinnät voidaan tehdä sellaiselle yhdellä tai useammalla kielellä, jonka kunkin jäsenvaltion katsoo asianmukaiseksi.

Erillisten väylien merkitseminen liitteessä III olevan B1 osan opasteella ("viisumia ei vaadita") ei ole pakollista. Jäsenvaltiot päättävät itse käytännön tarpeiden perusteella, merkitäänkö väyliä ja millä rajanylityspaikoilla ne merkitään.

3. Jäsenvaltiot voivat meri- ja maarajojen ylityspaikoilla erottaa toisistaan kevyen ja raskaan ajoneuvoliikenteen ja linjat erillisille väylille käyttäen liitteessä III olevan C osan opasteita.

Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa käyttää näissä opasteissa erilaisia merkintöjä paikallisten olosuhteiden mukaisesti.

4. Jos liikennemäärät jollakin rajanylityspaikalla ovat tilapäisesti epätasapainossa, toimivaltaiset viranomaiset voivat luopua erillisten väylien käyttöä koskevien sääntöjen soveltamisesta, kunnes tasapaino palautuu.

11 artikla

Matkustusasiakirjojen leimaaminen

1. Kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat leimataan järjestelmällisesti maahantulon ja maastalähdön yhteydessä. Maahantulo- tai maastalähtöleima merkitään erityisesti seuraaviin asiakirjoihin:

- a) kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joissa on voimassa oleva viisumi;
- b) niiden kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joille jäsenvaltio myöntää viisumin rajalla;
- c) niiden kolmansien maiden kansalaisten rajanylitykseen oikeuttavat asiakirjat, joilta ei vaadita viisumia.

2. Maahantulon ja maastalähdön yhteydessä leimataan järjestelmällisesti niiden direktiivin 2004/38/EY soveltamisalaan kuuluvien kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat, jotka ovat unionin kansalaisen perheenjäseniä mutta jotka eivät esitä mainitussa direktiivissä edellytettyä oleskelukorttia.

Maahantulon ja maastalähdön yhteydessä leimataan järjestelmällisesti niiden kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat, jotka ovat unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvan kolmannen maan kansalaisen perheenjäseniä mutta jotka eivät esitä direktiivissä 2004/38/EY edellytettyä oleskelukorttia.

3. Maahantulo- tai maastalähtöleimaa ei merkitä:

- a) valtionpäämiesten ja arvohenkilöiden matkustusasiakirjoihin, jos heidän saapumisestaan on ilmoitettu etukäteen virallisesti diplomaattiteitse;
- b) lentäjien lupakirjoihin tai ilma-aluksen miehistön todistuksiin;
- c) sellaisten merimiesten matkustusasiakirjoihin, jotka ovat jäsenvaltion alueella ainoastaan heidän aluksensa poikkeassa satamaan ja kyseisen sataman alueella;
- d) niiden risteilyalusten miehistön ja matkustajien matkustusasiakirjoihin, joihin ei liitteessä VI olevan 3.2.3 kohdan mukaan kohdisteta rajatarkastuksia;
- e) Andorran, Monacon ja San Marinon kansalaisten rajanylitykseen oikeuttaviin asiakirjoihin;
- f) kansainvälisten matkustaja- ja tavarajunien miehistön matkustusasiakirjoihin;
- g) niiden kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjoihin, jotka esittävät direktiivissä 2004/38/EY edellytetyn oleskelukortin.

Kolmannen maan kansalaisen pyynnöstä maahantulo- tai maastalähtöleiman merkitsemisestä voidaan poikkeuksellisesti luopua, jos leiman merkitseminen voisi aiheuttaa asianomaiselle vakavaa haittaa. Tällaisessa tapauksessa maahantulo tai maastalähtö on kirjattava erilliseen asiakirjaan, jossa on asianomaisen henkilön nimi ja passin numero. Asiakirja on annettava kolmannen maan kansalaiselle. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat tilastoida tällaiset poikkeustapaukset ja toimittaa nämä tilastot komissiolle.

4. Leimaamista koskevat käytännön menettelytavat esitetään liitteessä IV.

5. Kolmansien maiden kansalaisille on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava, että rajavartija on velvollinen leimaamaan heidän matkustusasiakirjansa maahantulon ja maastalähdön yhteydessä jopa silloin, kun tarkastuksia on lievennetty 9 artiklan mukaisesti.

12 artikla

Olettamus oleskelun kestoa koskevien vaatimusten täyttämistä

1. Jos kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjassa ei ole maahantuloleimaa, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat olettaa, että haltija ei täytä tai ei enää täytä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavia oleskelun kestoa koskevia vaatimuksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu olettaus voidaan kumota, jos kolmannen maan kansalainen esittää millä tahansa tavalla uskottavan todisteen, kuten matkalipun tai oleskeluaan jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella koskevan todisteen, joka osoittaa, että hän on noudattanut lyhytaikaisen oleskelun kestoa koskevia vaatimuksia.

Tällaisessa tapauksessa:

- a) jos kolmannen maan kansalainen tavataan Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavien jäsenvaltioiden alueelta, toimivaltaisten viranomaisten on merkittävä kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjaan kansallisen lainsäädännön ja käytänteen mukaisesti ajankohta, jolloin hän ylitti yhden Schengenin säännöstöä täysimääräisesti soveltavan jäsenvaltion ulkorajan, ja vastaava rajanylityspaikka;

- b) jos kolmannen maan kansalainen tavataan sellaisen jäsenvaltion alueelta, jonka osalta vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa, vuoden 2005 liittymisasiakirjan 4 artiklan 2 kohdassa ja vuoden 2011 liittymisasiakirjan 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua päätöstä ei ole vielä tehty, toimivaltaisten viranomaisten on merkittävä kolmannen maan kansalaisen matkustusasiakirjaan kansallisen lainsäädännön ja käytänteen mukaisesti ajankohta, jolloin hän ylitti tällaisen jäsenvaltion ulkorajan, ja vastaava rajanylityspaikka.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettujen merkintöjen lisäksi asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle voidaan antaa liitteessä VIII esitetty lomake.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava toisilleen sekä komissiolle ja neuvoston pääsihteeristölle tässä artiklassa tarkoitettua merkintää koskevat kansalliset käytänteensä.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettua olettamusta ei kumota, kolmannen maan kansalainen voidaan palauttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY⁽¹⁾ ja tuon direktiivin mukaisen jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
4. Maastalähtöleiman puuttuessa sovelletaan 1 ja 2 kohdan asianomaisia säännöksiä soveltuvin osin.

13 artikla

Rajojen valvonta

1. Rajojen valvonnan pääasiallisena tavoitteena on estää luvattomat rajanylitykset, torjua rajatylittävää rikollisuutta ja toteuttaa rajan laittomasti ylittäneisiin henkilöihin kohdistuvia toimenpiteitä. Henkilö, joka on ylittänyt laittomasti rajan ja jolla ei ole oikeutta oleskella asianomaisten jäsenvaltion alueella, on otettava kiinni ja häneen on sovellettava direktiivin 2008/115/EY mukaisia menettelyjä.
2. Rajojen valvonnan suorittamiseksi rajavartijat käyttävät kiinteitä tai liikkuvia yksiköitä.

Valvonta suoritetaan siten, että pyritään estämään henkilöitä kiertämästä rajanylityspaikoilla tehtäviä tarkastuksia.

3. Rajanylityspaikkojen välistä valvontaa suorittavien rajavartijoiden lukumäärä ja menettelyt on mukautettava olemassa oleviin tai ennakoituihin riskeihin ja uhkiin. Valvontajaksoja on muutettava usein ja yllättäen, niin että luvaton rajanylitys on aina vaarassa paljastua.
4. Valvonnan toteuttavat kiinteät tai liikkuvat yksiköt, jotka suorittavat tehtävänsä partioimalla tai sijoittumalla ongelmallisiksi tunnettuihin tai katsottuihin paikkoihin, koska valvonnan tarkoituksena on ottaa kiinni rajaa laittomasti ylittävät henkilöt. Valvonta voidaan toteuttaa myös teknisin keinoin kuten sähköisin laittein.
5. Siirretään komissiolle 37 artiklan mukaisesti valta antaa delegoituja säädöksiä valvontaa koskevista lisätoimenpiteistä.

14 artikla

Pääsyn epääminen

1. Pääsy jäsenvaltioiden alueelle on evättävä kolmannen maan kansalaiselta, joka ei täytä kaikkia 6 artiklan 1 kohdassa säädetyt maahantuloodellytyksiä ja joka ei kuulu 6 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin henkilöryhmiin. Tämä ei kuitenkaan rajoita turvapaikkaoikeutta koskevien erityismääräysten soveltamista eikä kansainvälistä suojelua tai viisumien myöntämistä pitkäaikaista oleskelua varten.
2. Pääsy voidaan evätä vain perustellulla päätöksellä, jossa ilmoitetaan epäämisen täsmälliset syyt. Päätöksen tekee kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen viranomainen. Se tulee voimaan välittömästi.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi (EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98).

Perusteltu päätös, jossa ilmoitetaan epäämisen täsmälliset syyt, annetaan liitteessä V olevassa B osassa olevalla vakiomuotoisella lomakkeella, jonka pääsyn epäämisasioissa kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltainen viranomainen täyttää. Täytetty vakiomuotoinen lomake annetaan asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle, jonka on merkittävä lomakkeeseen kuittaus pääsyn epäämispäätöksen vastaanottamisesta.

3. Henkilöillä, joiden pääsy on evätty, on oikeus hakea muutosta päätökseen. Muutoksenhaku on tehtävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kolmannen maan kansalaiselle on myös annettava kirjallinen tieto yhteyspisteistä, jotka voivat antaa tietoja edustajista, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan ovat toimivaltaisia toimimaan kolmannen maan kansalaisen puolesta.

Muutoksenhaku ei lykkää pääsyn epäämispäätöksen täytäntöönpanoa.

Jos pääsyn epäämispäätös todetaan muutoksenhaun tuloksena perusteettomaksi, kolmannen maan kansalaisella on oikeus siihen, että pääsyn evänyt jäsenvaltio oikaisee mitätöidyn maahantuloleiman ja merkityt muut mitätöinnit tai lisäykset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisen lainsäädännön mukaisen korvauksen myöntämistä.

4. Rajavartijoiden on huolehdittava siitä, että kolmannen maan kansalainen, jolta on evätty pääsy, ei mene asianomaisen jäsenvaltion alueelle.

5. Jäsenvaltioiden on tilastoitava sellaisten henkilöiden määrä, joilta on evätty pääsy, epäämisen perusteet, sellaisten henkilöiden kansalaisuus, joilta on evätty pääsy, ja sen rajan tyyppi (maa-, ilma- vai meriraja), jolla heiltä evättiin pääsy, ja toimitettava nämä tilastot vuosittain komissiolle (Eurostat) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 862/2007⁽¹⁾ mukaisesti.

6. Pääsyn epäämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt ovat liitteessä V olevassa A osassa.

III LUKU

Rajavalvonnan ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön voimavarat ja henkilöstö

15 artikla

Rajavalvonnan voimavarat ja henkilöstö

Jäsenvaltioiden on osoitettava riittävästi asianmukaista henkilökuntaa ja voimavaroja 7–14 artiklan mukaiseen rajavalvontaan ulkorajoilla, jotta ne voivat varmistaa ulkorajojensa valvonnan tehokkuuden ja yhtenäisen korkean tason.

16 artikla

Valvonnan toteuttaminen

1. Edellä olevien 7–14 artiklan mukaisen rajavalvonnan toteuttavat rajavartijat tämän asetuksen säännösten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Tämä asetus ei vaikuta niihin valtuuksiin, jotka rajavartijoilla rajavalvontaa suorittaessaan on ryhtyä rikosoikeudellisiin toimiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan.

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että rajavartijat ovat alaan erikoistuneita ja asianmukaisen koulutuksen saaneita ammattilaisia, ottaen huomioon asetuksella (EY) N:o 2007/2004 perustetun Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston, jäljempänä 'virasto', laatimat ja edelleen kehittämät rajavartijakoulutuksen yhteiset perusvaatimukset. Koulutusvaatimuksiin on sisällytettävä erityiskoulutusta sellaisten tilanteiden havaitsemiseksi ja käsittelemiseksi, joihin liittyy haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, kuten ilman huoltajaa matkustavia alaikäisiä ja ihmiskaupan uhreja. Jäsenvaltioiden on viraston tuella rohkaistava rajavartijoita opiskelemaan vieraita kieliä, joita he tarvitsevat tehtäviensä hoitamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 39 artiklan mukaisesti luettelo kansallisista viranomaisista, jotka niiden kansallisen lainsäädännön mukaan vastaavat rajavalvonnasta.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 862/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, muuttoliikettä ja kansainvälistä suojelua koskevista yhteisön tilastoista sekä ulkomaisia työntekijöitä koskevien tilastojen laatimisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 311/76 kumoamisesta (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 23).

3. Rajojen tehokkaan valvonnan varmistamiseksi kunkin jäsenvaltion on huolehdittava siitä, että sen rajavalvonnasta vastaavat kansalliset viranomaiset tekevät kiinteästi ja jatkuvasti yhteistyötä.

17 artikla

Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden on avustettava toisiaan ja tehtävä keskenään kiinteästi ja jatkuvasti yhteistyötä rajavalvonnan tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi 7–16 artiklan mukaisesti. Niiden on huolehdittava kaikkien asiaankuuluvien tietojen vaihdosta.

2. Jäsenvaltioiden välistä operatiivista yhteistyötä ulkorajojen valvonnan alalla koordinoi virasto.

3. Viraston toimivaltuuksia rajoittamatta jäsenvaltiot voivat jatkaa operatiivista yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden ja/tai kolmansien maiden kanssa ulkorajoilla, yhteyshenkilöiden vaihto mukaan luettuna, jos tällainen yhteistyö täydentää viraston toimintaa.

Jäsenvaltioiden on pidättäydyttävä kaikesta toiminnasta, joka saattaisi haitata viraston toimintaa tai sen tavoitteiden saavuttamista.

Jäsenvaltioiden on raportoitava virastolle virastosta riippumattomista operatiivisista toimista, joita ne toteutettavat ulkorajoilla.

4. Jäsenvaltioiden on järjestettävä rajavalvonnan säännöstöä ja perusoikeuksia koskevaa koulutusta. Sitä varten on otettava huomioon viraston asettamat ja sen edelleen kehittelemät yhteiset koulutusvaatimukset.

18 artikla

Yhteinen valvonta

1. Jäsenvaltiot, jotka eivät sovelle 22 artiklaa yhteisillä maarajoillaan, voivat kyseisen artiklan soveltamisen alkamispäivään asti valvoa yhdessä näitä yhteisiä rajojaan, jolloin henkilö voidaan pysäyttää vain kerran maahantulo- ja maastalähtötarkastuksen suorittamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta 7–14 artiklan säännöksistä johtuvaa kunkin jäsenvaltion yksittäistä vastuuta.

Jäsenvaltiot voivat tätä varten sopia keskenään kahdenvälisistä järjestelyistä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 1 kohdan mukaisesti sopimistaan järjestelyistä.

IV LUKU

Erityissäännöt rajatarkastuksia varten

19 artikla

Erityissäännöt erityyppisiä rajoja ja jäsenvaltioiden ulkorajojen ylityksessä käytettäviä eri kulkuneuvoja varten

Liitteessä VI olevia erityissääntöjä sovelletaan erityyppisillä rajoilla suoritettavissa tarkastuksissa ja tarkastettaessa erilaisia rajan ylityksessä käytettäviä kulkuneuvoja.

Näissä erityissäännöissä voi olla poikkeuksia 5 ja 6 ja 8–14 artiklasta.

20 artikla

Erityissäännöt tietyille henkilöryhmille suoritettavista tarkastuksista

1. Liitteessä VII olevia erityissääntöjä sovelletaan tarkastuksissa, jotka suoritetaan seuraaville henkilöryhmille:

a) valtionpäämiehet ja heidän valtuuskuntiensa jäsenet;

b) ilma-alusten ohjaajat ja muut miehistön jäsenet;

- c) merimiehet;
- d) diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenet;
- e) rajatyöntekijät;
- f) alaikäiset;
- g) pelastuspalvelut, poliisi ja palolaitos sekä rajavartijat;
- h) offshore-työntekijät.

Näissä erityissäännöissä voi olla poikkeuksia 5 ja 6 ja 8–14 artiklasta.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle 39 artiklan mukaisesti mallit henkilökorteista, joita niiden ulkoasiainministeriöt myöntävät diplomaatti- ja konsuliedustustojen akkreditoiduille jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen.

V LUKU

Erityistoimenpiteet ulkorajojen valvontaan liittyvien vakavien puutteiden osalta

21 artikla

Toimenpiteet ulkorajoilla ja viraston tuki

1. Jos asetuksen (EU) N:o 1053/2013 14 artiklan nojalla laaditussa arviointikertomuksessa havaitaan vakavia puutteita ulkorajojen valvonnassa, komissio voi mainitun asetuksen 15 artiklassa tarkoitettujen suositusten noudattamisen varmistamiseksi täytäntöönpanosäädöksellä suositaa arvioidulle jäsenvaltiolle, että tämä toteuttaisi eräitä erityistoimenpiteitä, esimerkiksi jonkin tai molemmat seuraavista:
- a) otetaan käyttöön Euroopan rajavartijaryhmät asetuksen (EY) N:o 2007/2004 säännösten mukaisesti;
 - b) riskinarviointiin perustuvat jäsenvaltion strategiset suunnitelmat, myös tiedot henkilöstön ja kaluston käytöstä, toimitetaan virastolle, jotta se antaisi niistä lausuntonsa.

Tämä täytäntöönpanosäädös hyväksytään 38 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2. Komissio ilmoittaa 38 artiklan 1 kohdan nojalla perustetulle komitealle säännöllisesti tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisen edistymisestä ja vaikutuksesta havaittuihin puutteisiin.

Se ilmoittaa niistä myös Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettua arviointikertomuksessa on todettu, että arvioitu jäsenvaltio laiminlyö vakavasti velvoitteitaan ja joutuu sen vuoksi antamaan kolmen kuukauden kuluessa selvityksen asiaankuuluvan toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta asetuksen (EU) N:o 1053/2013 16 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ja jos komissio toteaa kyseisen kolmen kuukauden määräajan jälkeen, että tilanne on säilynyt entisellään, se voi käynnistää tämän asetuksen 29 artiklassa säädetyn menettelyn soveltamisen edellyttäen, että kaikki ehdot käynnistämiseksi täyttyvät.

III OSASTO

SISÄRAJAT

I LUKU

Rajavalvonnan puuttuminen sisärajoilta

22 artikla

Sisärajojen ylittäminen

Sisärajat voidaan ylittää kaikkialta ilman, että henkilöihin heidän kansalaisuudestaan riippumatta kohdistettaisiin rajatarkastuksia.

23 artikla

Alueen sisällä tehtävät tarkastukset

Rajavalvonnan puuttuminen sisärajoilta ei vaikuta:

- a) jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kansallisen lainsäädännön nojalla käyttämiin poliisivaltuuksiin, kunhan valtuuksien käyttämisellä ei ole vastaavaa vaikutusta kuin rajatarkastuksilla; tätä sovelletaan myös raja-alueilla. Poliisivaltuuksien käyttämistä ei voida rinnastaa rajatarkastusten suorittamiseen, siten kuin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetaan, jos:
 - i) poliisitoimenpiteen tarkoituksena ei ole rajavalvonta;
 - ii) poliisitoimenpiteet perustuvat poliisin yleisiin tietoihin ja kokemuksiin, jotka koskevat yleiseen turvallisuuteen kohdistuvia uhkia, ja niiden erityisenä tarkoituksena on torjua rajat ylittävää rikollisuutta;
 - iii) poliisitoimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan henkilöihin ulkorajoilla järjestelmällisesti kohdistuvista rajatarkastuksista selkeästi poikkeavalla tavalla;
 - iv) poliisitoimenpiteet toteutetaan satunnaistarkastuksina;
- b) kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisten viranomaisten, satama- tai lentoasemavirkailijoiden tai liikenteenharjoittajien satamissa ja lentoasemilla suorittamiin henkilöiden turvatarkastuksiin edellyttäen, että samanlaisia tarkastuksia tehdään myös henkilöille, jotka matkustavat jäsenvaltion sisällä;
- c) jäsenvaltion mahdollisuuden säätää omassa lainsäädännössään velvollisuudesta pitää hallussa tai mukana asiakirjoja;
- d) jäsenvaltion mahdollisuuden säätää, että kolmansien maiden kansalaisilla on velvollisuus ilmoittaa läsnäolostaan jäsenvaltion alueella tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (Schengenin sopimus) 22 artiklan määräysten mukaisesti.

24 artikla

Liikenne-esteiden poistaminen teiden rajanylityspaikoilta sisärajoilla

Jäsenvaltioiden on poistettava kaikki liikenteen sujuvuutta haittaavat esteet teiden rajanylityspaikoilta sisärajoilla, erityisesti nopeusrajoitukset, jotka eivät perustu yksinomaan liikenneturvallisuutta koskeviin näkökohtiin.

Jäsenvaltioilla on samanaikaisesti oltava valmiudet tarkastusten suorittamiseen siltä varalta, että sisäraajavalvonta palauteaan.

II LUKU

Rajavalvonnan väliaikainen palauttaminen sisärajoille

25 artikla

Yleiset puitteet rajavalvonnan väliaikaiselle palauttamiselle sisärajoille

1. Jos alueella, jolla ei suoriteta sisäraajavalvontaa, yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu jäsenvaltiossa vakava uhka, jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan kaikille sisärajoilleen tai niiden tiettyihin osiin rajoitetuksi, enintään 30 vuorokauden ajaksi tai, jos vakava uhka kestää pitempään kuin 30 vuorokautta, sen arvioidun keston ajaksi. Sisärajoille väliaikaisesti palautetun rajavalvonnan laajuus ja kesto eivät saa ylittää sitä, mikä on uhan vakavuuden vuoksi ehdottoman välttämätöntä.
2. Rajavalvonta voidaan palauttaa sisärajoille ainoastaan viimeisenä keinona ja 27, 28 ja 29 artiklan mukaisesti. Jäljempänä 26 ja 30 artiklassa tarkoitettujen arviointiperusteiden on otettava huomioon kussakin tapauksessa, jossa 27, 28 tai 29 artiklan nojalla harkitaan päätöstä rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille.

3. Jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka jatkuu asianomaisessa jäsenvaltiossa pitempään kuin tämän artiklan 1 kohdassa säädetyn ajan, kyseinen jäsenvaltio voi pidentää rajavalvontaa sisärajoillaan 26 artiklassa säädetty arviointiperusteet huomioon ottaen ja 27 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen enintään 30 vuorokautta kerrallaan tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen syiden perusteella ja ottaen huomioon mahdolliset uudet tekijät.

4. Kokonaisajanjakso, jonka aikana rajavalvonta on palautettuna sisärajoille, myös tämän artiklan 3 kohdan mukaisten jatkamisten perusteella, ei saa ylittää kuutta kuukautta. Kokonaisajanjaksoa voidaan jatkaa 29 artiklassa tarkoitetuissa poikkeuksellisissa olosuhteissa kahden vuoden enimmäiskestoon saakka mainitun artiklan 1 kohdan mukaisesti.

26 artikla

Perusteet rajavalvonnan väliaikaiselle palauttamiselle sisärajoille

Kun jäsenvaltio päättää viimeisenä keinona palauttaa rajavalvonnan väliaikaisesti sen yhdelle tai useammalle sisärajalle tai sisärajan osalle taikka päättää jatkaa tällaista palauttamista 25 artiklan tai 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sen on arvioitava, missä määrin tällainen toimenpide todennäköisesti lieventää asianmukaisesti yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaa uhkaa, ja arvioitava toimenpiteen oikeasuhteisuutta suhteessa kyseiseen uhkaan. Tällaista arviointia suoritettaessa jäsenvaltion on otettava erityisesti huomioon seuraavat näkökohdat:

- a) mahdollisten uhkien todennäköinen vaikutus yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen, myös terroritekojen tai -uhkien sekä järjestäytyneen rikollisuuden aiheuttamien uhkien seurauksena;
- b) tällaisen toimenpiteen todennäköinen vaikutus henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen alueella, jolla ei suoriteta sisäraja-

27 artikla

Menettely rajavalvonnan väliaikaiseksi palauttamiseksi sisärajoille 25 artiklan nojalla

1. Kun jäsenvaltio suunnittelee rajavalvonnan palauttamista sisärajoille 25 artiklan nojalla, sen on ilmoitettava asiasta muille jäsenvaltioille ja komissiolle viimeistään neljä viikkoa ennen suunniteltua palauttamista tai tätä lyhyemmän ajan kuluessa, jos rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen tarpeen aiheuttavat olosuhteet ovat käyneet ilmi alle neljä viikkoa ennen suunniteltua palauttamista. Jäsenvaltion on annettava tässä yhteydessä seuraavat tiedot:

- a) ehdotetun palauttamisen syyt, myös kaikki merkitykselliset yksityiskohtaiset tiedot tapahtumista, jotka muodostavat vakavan uhkan sen yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle;
- b) ehdotetun palauttamisen laajuus ja tiedot siitä, mihin osaan tai osiin sisärajoja rajavalvonta on tarkoitus palauttaa;
- c) vahvistettujen rajanylityspaikkojen nimet;
- d) suunnitellun palauttamisen päivämäärä ja kesto;
- e) tarvittaessa toimenpiteet, jotka muiden jäsenvaltioiden on määrä toteuttaa.

Ensimmäisen alakohdan mukaisen ilmoituksen voivat tehdä myös kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio yhdessä.

Komissio voi tarvittaessa pyytää asianomaiselta jäsenvaltiolta tai asianomaisilta jäsenvaltioilta lisätietoja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut tiedot on toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle samanaikaisesti, kun ne toimitetaan muille jäsenvaltioille ja komissiolle mainitun kohdan nojalla.

3. Jäsenvaltio, joka tekee 1 kohdan mukaisen ilmoituksen, voi kansallista lainsäädäntöä noudattaen tarvittaessa päättää turvallisuusluokitella osia tiedoista.

Tällainen turvallisuusluokittelu ei estä komissiota antamasta tietoja Euroopan parlamentin saataville. Tämän artiklan mukaisesti Euroopan parlamentille toimitettujen tietojen ja asiakirjojen lähettämässä ja käsittelyssä on noudatettava Euroopan parlamentin ja komission välillä sovellettavia sääntöjä luottamuksellisten tietojen toimittamisesta ja käsittelystä.

4. Asianomaisen jäsenvaltion tehtyä 1 kohdan mukaisen ilmoituksen komissio tai jokin muu jäsenvaltio voi antaa asiasta lausunnon 5 kohdan mukaisia neuvotteluja varten, tämän kuitenkin rajoittamatta SEUT 72 artiklan soveltamista.

Jos komissio ilmoitukseen sisältyvien tai saamiensa muiden lisätietojen perusteella on epävarma siitä, onko sisärajalvonnasta suunniteltu palauttaminen tarpeellista tai oikeasuhteista, tai jos se katsoo, että kuuleminen ilmoituksen jostakin näkökohdasta olisi asianmukaista, se antaa asiasta lausunnon.

5. Tiedoista, joita 1 kohdassa tarkoitetaan, ja komission tai jonkin muun jäsenvaltion 4 kohdan nojalla antamasta lausunnosta on neuvoteltava, muun muassa tarvittaessa yhteisissä kokouksissa, rajavalvonnan palauttamista sisärajoille suunnittelevan jäsenvaltion, muiden jäsenvaltioiden, erityisesti niiden, joihin tällaiset toimenpiteet vaikuttavat suoraan, ja komission kesken, jotta tarvittaessa voidaan järjestää jäsenvaltioiden keskinäistä yhteistyötä ja arvioida toimenpiteiden oikeasuhteisuutta niihin tapahtumiin ja yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuviin uhkiin nähden, jotka antavat aiheita rajavalvonnan palauttamiseen.

6. Edellä 5 kohdassa tarkoitetut neuvottelut on käytävä vähintään kymmenen vuorokautta ennen kuin rajavalvonta on tarkoitus palauttaa.

28 artikla

Erityismenettely välittömiä toimia edellyttävissä tapauksissa

1. Jos jäsenvaltion yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka edellyttää välittömien toimien toteuttamista, asianomainen jäsenvaltio voi poikkeuksellisesti palauttaa rajavalvonnan sisärajoille välittömästi enintään kymmenen vuorokauden rajoitetuksi ajaksi.

2. Jos jäsenvaltio palauttaa rajavalvonnan sisärajoille, sen on ilmoitettava asiasta samanaikaisesti muille jäsenvaltioille ja komissiolle ja esitettävä 27 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, myös perustelut tässä artiklassa säädetyn menettelyn soveltamiselle. Komissio voi kuulla muita jäsenvaltioita välittömästi saatuaan ilmoituksen.

3. Jos yleiseen järjestykseen tai jäsenvaltion sisäiseen turvallisuuteen kohdistuva vakava uhka jatkuu pitempään kuin tämän artiklan 1 kohdassa säädetyn ajan, jäsenvaltio voi päättää jatkaa rajavalvontaa sisärajoilla enintään 20 vuorokautta kerrallaan. Asianomaisen jäsenvaltion on tällöin otettava huomioon 26 artiklassa tarkoitetut perusteet, mukaan lukien päivitetty arvio toimenpiteen tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta, ja mahdolliset uudet tekijät.

Jos tällainen jatkamista koskeva päätös tehdään, sovelletaan 27 artiklan 4 ja 5 kohdan säännöksiä soveltuvin osin ja neuvottelut käydään viipymättä sen jälkeen, kun komissiolle ja jäsenvaltioille on ilmoitettu jatkamista koskevasta päätöksestä.

4. Kokonaisajanjakso, jonka aikana rajavalvonta on palautettuna sisärajoille tämän artiklan 1 kohdan mukaisen alkuperäisen ajanjakson ja tämän artiklan 3 kohdan mukaisten jatkamisten perusteella, ei saa ylittää kahta kuukautta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 25 artiklan 4 kohdan soveltamista.

5. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille viipymättä tämän artiklan mukaisesti tehdyistä ilmoituksista.

29 artikla

Erityismenettely alueen, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa, yleistä toimivuutta uhkaavissa poikkeuksellisissa olosuhteissa

1. Poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa alueen, jolla ei suoriteta sisärajalvontaa, yleinen toimivuus on vaarantunut 21 artiklassa tarkoitettujen, ulkorajojen valvontaan liittyvien jatkuvien vakavien puutteiden johdosta, ja siinä määrin kuin

nämä olosuhteet muodostavat vakavan uhan yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle alueella, jolla ei suoriteta sisärajavallontaa, tai sen osissa, jäsenvaltiot voivat tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti palauttaa rajavalvonnan sisärajoille enintään kuuden kuukauden ajaksi. Tätä ajanjaksoa voidaan jatkaa enintään kolme kertaa uudella enintään kuuden kuukauden jaksolla, jos kyseiset poikkeukselliset olosuhteet jatkuvat edelleen.

2. Jos kaikki muut toimenpiteet, erityisesti 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet, ovat riittämättömät lievittämään tehokkaasti havaittua vakavaa uhkaa, neuvosto voi suosittaa viimeisenä keinona ja toimenpiteenä yhteisten etujen turvaamiseksi -alueella, jolla ei suoriteta sisärajavallontaa, yhdelle tai useammalle tietyille jäsenvaltiolle, että se päättäisi tai nämä päättäisivät palauttaa rajavalvonnan kaikille sisärajoilleen tai niiden tiettyihin osiin. Neuvoston suositus perustuu komission ehdotukseen. Jäsenvaltiot voivat pyytää komissiota esittämään neuvostolle tällaisen ehdotuksen suositukseksi.

Neuvosto ilmoittaa suosituksessaan ainakin 27 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa tarkoitettut tiedot.

Neuvosto voi suosittaa rajavalvonnan jatkamista tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa säädettyjen ehtojen ja menettelyn mukaisesti.

Ennen kuin jäsenvaltio palauttaa rajavalvonnan kaikille sisärajoilleen tai niiden tiettyihin osiin tämän kohdan nojalla, sen on ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille ja komissiolle.

3. Jos jokin jäsenvaltio ei pane täytäntöön 2 kohdassa tarkoitettua suositusta, kyseisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti perustelunsa komissiolle.

Komissio esittää tällöin Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa se arvioi kyseisen jäsenvaltion esittämiä perusteluja sekä seurauksia yhteisten etujen turvaamiselle alueella, jolla ei suoriteta sisärajavallontaa.

4. Asianmukaisesti perustelluissa kiireellisissä tapauksissa, jotka liittyvät tilanteisiin, joissa sisärajoilla suoritettavan rajavalvonnan jatkamista 2 kohdan mukaisesti edellyttävät olosuhteet käyvät ilmi vasta alle 10 vuorokautta ennen edeltävän rajavalvonnan palauttamista koskevan ajanjakson päättymistä, komissio voi antaa mahdollisesti tarvittavia suosituksia välittömästi sovellettavilla täytäntöönpanosäädöksillä 38 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua menettelyn mukaisesti. Komissio toimittaa neuvostolle tämän artiklan 2 kohdan mukaisen ehdotuksen suositukseksi 14 päivän kuluessa sellaisten suositusten hyväksymisestä.

5. Tämä artikla ei rajoita niitä toimenpiteitä, joita jäsenvaltiot voivat toteuttaa 25, 27 ja 28 artiklan nojalla, jos yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuu vakava uhka.

30 artikla

Rajavalvonnan väliaikaista palauttamista sisärajoille koskevat perusteet alueen, jolla ei suoriteta sisärajavallontaa, yleistä toimivuutta uhkaavissa poikkeuksellisissa olosuhteissa

1. Neuvoston suositusta 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti viimeisenä keinona rajavalvonnan väliaikaista palauttamista yhdelle tai useammalle sisärajalle tai sisärajan osalle se arvioi, missä määrin tällainen toimenpide todennäköisesti lieventää asianmukaisesti yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvaa uhkaa alueella, jolla ei suoriteta sisärajavallontaa, ja arvioi toimenpiteen oikeasuhteisuuden suhteessa kyseiseen uhkaan. Arviointi perustuu asianomaisten jäsenvaltion tai asianomaisten jäsenvaltioiden ja komission toimittamiin yksityiskohtaisiin tietoihin ja mahdollisiin muihin merkityksellisiin tietoihin, kuten mahdollisiin tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti saatuihin tietoihin. Arviointia suoritettaessa on otettava huomioon erityisesti seuraavaa:

a) sellaisten teknisten tai taloudellisten tukitoimenpiteiden saatavuus, joihin voitaisiin turvautua tai on turvauduttu kansallisella tai unionin tasolla taikka niillä molemmilla, mukaan lukien apu unionin toimielimiltä, elimiltä ja laitoksilta, kuten virastolta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 439/2010⁽¹⁾ perustetulta Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastolta tai päätöksellä 2009/371/YOS perustetulta Euroopan poliisivirastolta (Europol), sekä se, missä määrin tällaiset toimenpiteet todennäköisesti asianmukaisesti lieventävät yleiseen järjestykseen tai sisäiseen turvallisuuteen kohdistuvia uhkia alueella, jolla ei suoriteta sisärajavallontaa;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 439/2010, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston perustamisesta (EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11).

- b) arviointi- ja valvontamekanismin asetuksen (EU) N:o 1053/2013 nojalla hyväksytyissä arvioinneissa todettujen ulkorajavalvontaan liittyvien vakavien puutteiden nykyinen ja todennäköinen tuleva vaikutus; missä määrin tällaiset vakavat puutteet muodostavat vakavia uhkia yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa;
- c) rajavalvonnan palauttamisen sisärajoille todennäköinen vaikutus henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen alueella, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa.
2. Komissio voi ennen kuin se antaa 29 artiklan 2 kohdan mukaisesti ehdotuksen neuvoston suositukseksi:
- a) pyytää jäsenvaltioilta, virastolta, Europolilta tai muilta unionin toimielimiltä, elimiltä tai laitoksilta lisätietoja;
- b) tehdä tarkastuskäyntejä jäsenvaltioiden ja viraston, Europolin tai minkä tahansa muun asian kannalta merkityksellisen unionin toimielimen, elimen tai laitoksen asiantuntijoiden tuella saadakseen tai tarkistaakseen tietoja, jotka ovat olennaisia mainitun suosituksen kannalta.

31 artikla

Tiedottaminen Euroopan parlamentille ja neuvostolle

Komissio ja asianomainen jäsenvaltio tai asianomaiset jäsenvaltiot ilmoittavat Euroopan parlamentille ja neuvostolle mahdollisimman pian syistä, jotka saattavat johtaa 21 artiklan ja 25–30 artiklan soveltamiseen.

32 artikla

Sovellettavat säännökset palautettaessa rajavalvonta sisärajoille

Kun rajavalvonta palautetaan sisärajoille, sovelletaan II osaston asiaankuuluvia säännöksiä soveltuvin osin.

33 artikla

Selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille

Rajavalvontaa sisärajoilla suorittaneen jäsenvaltion on viimeistään neljä viikkoa sen jälkeen, kun rajavalvonta on lopetettu sisärajoilta, esitettävä Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle selvitys rajavalvonnan palauttamisesta sisärajoille ja käsiteltävä siinä erityisesti alustavaa arviointia ja sitä, miten 26, 28 ja 30 artiklassa tarkoitettuja perusteita on noudatettu, tarkastusten suorittamista, käytännön yhteistyötä naapurijäsenvaltioiden kanssa, vaikutusta henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen, rajavalvonnan sisärajoille palauttamisen tehokkuutta, muun muassa rajavalvonnan palauttamisen oikeasuhteisuuden jälkikäteistä arviointia.

Komissio voi antaa lausunnon tästä jälkiarvioinnista rajavalvonnan väliaikaisesta palauttamisesta yhdelle tai useammalle sisärajalle tai sisärajan osalle.

Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle vähintään vuosittain kertomuksen siitä, miten alue, jolla ei suoriteta sisärajavalvontaa, toimii. Kertomukseen sisällytetään luettelo kaikista kyseisen vuoden aikana tehdyistä sisärajavalvonnan palauttamista koskevista päätöksistä.

34 artikla

Tiedottaminen yleisölle

Komissio ja asianomainen jäsenvaltio tiedottavat koordinoitusti yleisölle päätöksestä palauttaa rajavalvontaa sisärajoille ja ilmoittavat erityisesti tällaisen toimenpiteen alkamis- ja päättymispäivän, elleivät erittäin tärkeät turvallisuusasiat ole tämän esteenä.

35 artikla

Luottamuksellisuus

Muiden jäsenvaltioiden, Euroopan parlamentin ja komission on pidettävä asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä rajavalvonnan palauttamisen ja jatkamisen ja 33 artiklan mukaisesti laadittavan selvityksen yhteydessä toimitetut tiedot luottamuksellisina.

IV OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

36 artikla

Liitteiden muuttaminen

Siirretään komissiolle 37 artiklan mukaisesti valta antaa delegoituja säädöksiä liitteiden III, IV ja VIII muuttamisesta.

37 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tässä artiklassa säädetyin edellytyksin.
2. Siirretään komissiolle 13 artiklan 5 kohdassa ja 36 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä komissiolle määräämättömäksi ajaksi.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 13 artiklan 5 kohdassa ja 36 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, päätöksessä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
5. Edellä olevien 13 artiklan 5 kohdan ja 36 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

38 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi ja sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.
3. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 8 artiklaa yhdessä sen 5 artiklan kanssa.

39 artikla

Ilmoitukset

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle:
 - a) luettelo oleskeluluvista; siinä on erotettava 2 artiklan 16 kohdan a alakohdassa tarkoitettut oleskeluluvat 2 artiklan 16 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista asiakirjoista, ja sen mukana on oltava malli 2 artiklan 16 kohdan b alakohdassa tarkoitetuista asiakirjoista. Direktiivin 2004/38/EY mukaisesti myönnetty oleskelukortit on merkittävä erikseen tunnistettavalla tavalla, ja niistä oleskelukorteista, joita ei ole myönnetty asetuksella (EY) N:o 1030/2002 säädetyin yhtenäisen kaavan mukaisesti, on toimitettava malli;
 - b) luettelo rajanylityspaikoistaan;

- c) ulkorajojensa ylittämiseen vaadittavien varojen viitemäärät, jotka kansalliset viranomaiset vahvistavat vuosittain;
- d) luettelo rajavalvonnasta vastaavista kansallisista viranomaisista;
- e) ulkoasiainministeriön myöntämien henkilökorttien mallit;
- f) edellä 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettut poikkeukset ulkorajojen ylittämistä koskeviin sääntöihin;
- g) edellä 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut tilastot.

2. Komissio hoitaa 1 kohdan mukaisesti toimitettut tiedot jäsenvaltioiden ja yleisön saataville julkaisemalla ne Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa ja muilla tarkoituksenmukaisilla tavoilla.

40 artikla

Paikallinen rajaliikenne

Tämä asetus ei vaikuta paikallista rajaliikennettä koskevien unionin sääntöjen eikä paikallista rajaliikennettä koskevien kahdenvälisen sopimusten soveltamiseen.

41 artikla

Ceuta ja Melilla

Tämän asetuksen säännökset eivät vaikuta Ceutan ja Melillan kaupunkeihin sovellettaviin erityisiin sääntöihin, jotka määrittellään Ceutan ja Melillan kaupunkeja koskevassa Espanjan kuningaskunnan julistuksessa⁽¹⁾, joka on liitetty Espanjan kuningaskunnan liittymistä 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehtyyn yleissopimukseen koskevan sopimuksen päätösasiakirjaan.

42 artikla

Jäsenvaltioiden ilmoittamat tiedot

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 23 artiklan c ja d alakohtaan liittyvät kansalliset säännökset, 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut seuraamukset ja tämän asetuksen mukaisesti sallitut kahdenväliset sopimukset. Niiden on ilmoitettava näihin säännöksiin tehdyistä muutoksista viiden työpäivän kuluessa.

Jäsenvaltioiden ilmoittamat tiedot julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa.

43 artikla

Arviointimekanismi

1. Perussopimusten mukaisesti ja tämän vaikuttamatta niissä vahvistettuihin rikkomismenettelyjä koskeviin määräyksiin, sitä, miten kukin jäsenvaltio panee täytäntöön tämän asetuksen, on arvioitava arviointimekanismin avulla.
2. Arviointimekanismia koskevat säännöt on määritetty asetuksessa (EU) N:o 1053/2013. Jäsenvaltiot ja komissio toteuttavat yhdessä säännöllisiä, objektiivisia ja puolueettomia arviointeja mainitun arviointimekanismin mukaisesti varmistaa tämän asetuksen moitteettoman soveltamisen, ja komissio koordinoi arviointeja tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Komission edustajista ja jäsenvaltioiden nimeämistä asiantuntijoista koostuva pieni ryhmä arvioi jokaisen jäsenvaltion mainitun mekanismin mukaisesti vähintään joka viides vuosi.

Arviointeihin voi sisältyä ulko- tai sisärajoille tehtäviä ennalta ilmoitettuja tai ilmoittamattomia tarkastuskäyntejä.

Mainitun arviointimekanismin mukaisesti komission tehtävänä on hyväksyä monivuotiset ja vuosittaiset arviointiohjelmat sekä arviointikertomukset.

3. Jos mahdollisia puutteita esiintyy, kyseisille jäsenvaltioille voidaan esittää suosituksia korjaaviksi toimiksi.

⁽¹⁾ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 73.

Jos komission asetuksen (EU) N:o 1053/2013 14 artiklan mukaisesti hyväksymässä arviointikertomuksessa havaitaan vakavia puutteita ulkorajavalvonnassa, on sovellettava tämän asetuksen 21 ja 29 artiklaa soveltuvin osin.

4. Euroopan parlamentille ja neuvostolle on tiedotettava arvioinnin kaikissa vaiheissa ja toimitettava kaikki asiaankuuluvat asiakirjat turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja koskevien sääntöjen mukaisesti.

5. Euroopan parlamentille on viipymättä annettava täydelliset tiedot kaikista ehdotuksista muuttaa asetuksessa (EU) N:o 1053/2013 vahvistettuja sääntöjä tai korvata ne.

44 artikla

Kumoamiset

Kumotaan asetus (EY) N:o 562/2006.

Viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä X olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

45 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 9 päivänä maaliskuuta 2016.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. A. HENNIS-PLASSCHAERT

LIITE I

Asiakirjat maahantuloedellytysten täyttymisen toteamiseksi

Asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjatodisteisiin voivat kuulua seuraavat:

a) Työmatkat:

- i) yrityksen tai viranomaisen esittämä kutsu osallistua kauppaa, teollisuutta tai palveluja koskeviin kokouksiin, konferensseihin tai tilaisuuksiin;
- ii) muut asiakirjat, joista ilmenevät kauppaan tai palveluihin liittyvät liikesuhteet;
- iii) messuun ja kongressiin osallistuttaessa sen sisäänpääsyliput.

b) Opiskelu- tai koulutustarkoituksessa tehtävät matkat:

- i) todistus kirjoittautumisesta oppilaitokseen perus- tai jatkokoulutuksen teoreettiseen tai käytännön opetukseen osallistumiseksi;
- ii) opiskelijakortit tai todistukset kursseille osallistumisesta.

c) Matkailu- tai yksityistarkoituksessa tehtävät matkat:

i) majoitusta koskevat asiakirjat:

- yksityishenkilön luokse majoituttaessa tämän esittämä kutsu,
- majoituslaitoksen antama vahvistus tai muu asianmukainen asiakirja suunnitellusta majoituksesta,

ii) matkareittiä koskevat asiakirjat:

- valmismatkavarauksen vahvistus tai muu asianmukainen asiakirja matkasuunnitelmista,

iii) paluuta koskevat asiakirjat:

- paluulippu tai edestakainen lippu.

d) Poliittisia, tieteellisiä, uskonnollisia, kulttuuri- tai urheilutilaisuuksia koskevassa tai muussa tarkoituksessa tehtävät matkat:

kutsut, sisäänpääsyliput, osallistumisilmoitukset tai ohjelmat, joissa mainitaan mahdollisuuksien mukaan vastaanottavan organisaation nimi ja oleskelun kesto, tai muut asianmukaiset asiakirjat, joista käy ilmi matkan tarkoitus.

LIITE II

Tietojen rekisteröinti

Kaikilla rajanylityspaikoilla on rekisteröitävä manuaalisesti tai sähköisesti kaikki tehtävien hoitoon liittyvät ja muut erityisen tärkeät tiedot. Rekisteröitäviä tietoja ovat erityisesti:

- a) rajatarkastuksista paikallisesti vastaavan rajavartijan ja kuhunkin ryhmään kuuluvien muiden virkamiesten nimet;
 - b) 9 artiklan mukaisesti toteutetut henkilötarkastusten lievennykset;
 - c) rajalla myönnetyt passin korvaavat asiakirjat ja viisumit;
 - d) kiinniotetut henkilöt ja valitukset (rikokset ja hallinnolliset rikkomukset);
 - e) henkilöt, joilta on evätty pääsy 14 artiklan mukaisesti (epäämisen perusteet ja evättyjen kansalaisuus);
 - f) maahantulo- ja maastalähtöleimasimien turvakoodit, tietynä ajankohtana tai tietyssä vuorossa tiettyä leimasinta käyttävien rajavartijoiden henkilöllisyys sekä tiedot kadonneista ja varastetuista leimasimista;
 - g) tarkastettujen henkilöiden esittämät valitukset;
 - h) muut erityisen merkitykselliset poliisi- tai lainkäyttötoimet;
 - i) erityiset tapahtumat.
-

LIITE III

Rajanylityspaikkojen kulkuväylien opasteiden mallit

A OSA

(1)

(1) Tunnuskuvaa ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

OSA B 1: "viisumia ei vaadita"

**VIISUMIA EI
VAADITA**

OSA B 2: "kaikki passit"

**KAIKKI
PASSIT**

C OSA

(¹)

(¹)

(¹)

(¹) Tunnuskuvaa ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

**VIISUMIA EI
VAADITA**

HENKILÖAUTOT

**VIISUMIA EI
VAADITA**

LINJA-AUTOT

**VIISUMIA EI
VAADITA**

KUORMA-AUTOT

**KAIKKI
PASSIT**

HENKILÖAUTOT

**KAIKKI
PASSIT**

LINJA-AUTOT

**KAIKKI
PASSIT**

KUORMA-AUTOT

LIITE IV

Leimaaminen

1. Kolmansien maiden kansalaisten matkustusasiakirjat on leimattava järjestelmällisesti maahantulon ja maastalähdön yhteydessä 11 artiklan mukaisesti. Leimojen ominaisuuksista säädetään Schengenin toimeenpanevan komitean päätöksessä SCH/Com-ex (94) 16 rev ja asiakirjassa SCH/Gem-Handb (93) 15 (luottamuksellinen).
2. Leimojen turvakoodit on muutettava säännöllisin väliajoin vähintään kerran kuukaudessa.
3. Kun maahan saapuu tai maasta poistuu kolmannen maan kansalaisia, joilta vaaditaan viisumi, leima merkitään yleensä viisumin sisältävän sivun viereiselle sivulle.

Jos kyseistä sivua ei voida käyttää, leima merkitään seuraavalle sivulle. Koneellisesti luettavaa vyöhykettä ei saa leimata.

4. Jäsenvaltioiden on nimettävä kansalliset yhteyspisteet, jotka vastaavat rajanylityspaikoilla käytettävien maahantulo- ja maastalähtöleimojen turvakoodeja koskevien tietojen vaihdosta, ja ilmoitettava niistä muille jäsenvaltioille, neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle. Yhteyspisteillä on oltava viiveetön pääsy asianomaisen jäsenvaltion ulkorajalla käytettäviä yhteisiä maahantulo- ja maastalähtöleimoja koskeviin tietoihin, kuten:
 - a) mitä leimaa milläkin rajanylityspaikalla käytetään;
 - b) sen rajavartijan henkilöllisyys, joka käyttää tiettyä leimasinta tiettyinä ajankohtana;
 - c) kunkin leiman turvakoodi tiettyinä ajankohtana.

Yhteisiä maahantulo- ja maastalähtöleimoja koskevat tiedustelut on esitettävä edellä mainittujen kansallisten yhteyspisteiden kautta.

Kansallisten yhteyspisteiden on myös toimitettava välittömästi muille yhteyspisteille, neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle tiedot yhteyspisteissä tapahtuneista muutoksista sekä kadonneista tai varastetuista leimasimista.

LIITE V

A OSA

Menettelyt rajalta käännyttämiseksi

1. Jos maahanpääsy evätään, toimivaltaisen rajavartijan on:
 - a) täytettävä B osassa esitetty vakiolomake pääsyn epäämistä varten. Asianomaisen kolmannen maan kansalaisen on allekirjoitettava lomake, minkä jälkeen hänelle on annettava siitä yksi kappale. Jos kolmannen maan kansalainen kieltäytyy allekirjoittamasta, rajavartijan on merkittävä se lomakkeen ”Huomautukset”-osaan;
 - b) merkittävä passiin maahantuloleima, mitätöitävä se vetämällä yli risti pysyvällä mustalla musteella ja merkittävä sen viereen oikealle puolelle niin ikään pysyvällä musteella pääsyn epäämisen perustetta vastaava kirjaintunnus tai -tunnukset, jotka luetellaan edellä mainitussa pääsyn epäämistä koskevassa vakiolomakkeessa;
 - c) tarvittaessa mitätöitävä tai kumottava viisumi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009 34 artiklassa määrättyin edellytyksin;
 - d) merkittävä jokainen pääsyn epäämistapaus rekisteriin tai luetteloon mainiten asianomaisen kolmannen maan kansalaisen henkilöllisyys ja kansalaisuus, kolmannen maan kansalaisen rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan viitetiedot ja epäämisen syy ja päivämäärä.
2. Jos liikenteenharjoittaja on tuonut rajalle kolmannen maan kansalaisen, jolta on evätty pääsy, tarkastuksista vastaavan paikallisen rajavartijan on:
 - a) määrättävä liikenteenharjoittaja kuljettamaan kolmannen maan kansalainen välittömästi joko takaisin siihen kolmanteen maahan, josta hänet on tuotu, siihen kolmanteen maahan, joka on myöntänyt rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan, tai mihin tahansa kolmanteen maahan, jonne hänen pääsönsä on taattu, tai löytämään keinon kuljettaa hänet pois neuvoston direktiivin 2001/51/EY⁽¹⁾ mukaisesti;
 - b) ryhdyttävä poiskuljetusta odottaessa kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen tarvittaviin toimiin sen estämiseksi, etteivät kolmansien maiden kansalaiset, joilta on pääsy evätty, pääse laittomasti maahan.
3. Jos on perusteet sekä evätä pääsy kolmannen maan kansalaiselta että pidättää hänet, rajavartijan on otettava yhteyttä toimivaltaisiin viranomaisiin, jotta voidaan päättää, mihin toimiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti olisi ryhdyttävä.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 2001/51/EY, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2001, 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 26 artiklan määräysten täydentämiseksi (EYVL L 187, 10.7.2001, s. 45).

B OSA

Vakiolomake rajalla pääsyn epäämistä varten

Valtio Valtion Tunnuskuva (Viranomaisen)	
(1)	
PÄÄSYN EPÄÄMINEN RAJALLA	
Päiväys _____ kellonaika _____ rajanylityspaikka _____	
Allekirjoittaneen viranomaisen _____ luona on:	
Sukunimi _____ etunimi _____	
syntymäaika _____ syntymäpaikka _____ sukupuoli _____	
kansalaisuus _____ asuinpaikka _____	
Henkilöasiakirja _____ numero _____	
myöntämispaikka _____ myöntämispäivä _____	
Viisumin nro _____ laji _____ myöntänyt viranomaisen _____	
voimassa _____ lähtien _____ saakka	
voimassaoloaika (päivinä) _____ myöntämisperuste: _____	
Asianomaisen henkilön lähtöpaikka _____ saapumistapa _____ (ilmoitetaan käytetty liikenneväline, esim. lennon numero). Asianomaiselle on ilmoitettu, että häneltä evätään pääsy (viittaukset voimassa oleviin kansallisiin säännöksiin) mukaisesti seuraavista syistä:	
☐ (A) Hänellä ei ole voimassa olevaa matkustusasiakirjaa tai matkustusasiakirjoja	
☐ (B) Hänellä on väärä, väärennetty tai muunnettu matkustusasiakirja	
☐ (C) Hänellä ei ole voimassa olevaa viisumia eikä oleskelulupaa	
☐ (D) Hänellä on väärä, väärennetty tai muunnettu viisumi tai oleskelulupa	
☐ (E) Hänellä ei ole asiakirjoja oleskelun tarkoituksen ja olosuhteiden osoittamiseksi. Seuraavia asiakirjoja ei kyetty esittämään: _____	
☐ (F) Henkilö on jo oleskellut 90 päivää Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella edeltävän 180 päivän jakson aikana	
☐ (G) Hänellä ei ole riittäviä varoja oleskelun kestoon ja olosuhteisiin nähden eikä koti- tai kauttakulkuvaltion paluuta varten	
☐ (H) Henkilö on määrätty maahantulokieltoon ☐ SIS:ssä ☐ kansallisessa rekisterissä	
☐ (I) Henkilön katsotaan vaarantavan yhden tai useamman Euroopan unionin jäsenvaltion yleisen järjestyksen, sisäisen turvallisuuden, kansanterveyden tai kansainväliset suhteet (kunkin valtion on ilmoitettava viittaukset tällaista pääsyn epäämistä koskeviin kansallisiin säännöksiin).	
Huomautukset	
Asianomainen henkilö voi hakea muutosta pääsyn epäämispäätökseen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Henkilölle annetaan tämän asiakirjan jäljennös (kunkin valtion on ilmoitettava viittaukset muutoksenhakuoikeutta koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön ja menettelyyn).	
Asianomainen henkilö	Tarkastuksesta vastaava viranomaisen

(1) Tunnuskuva ei tarvita Norian ja Islannin osalta.

LIITE VI

Erityissäännöt erityyppisille rajoille ja jäsenvaltioiden ulkorajojen ylityksessä käytettäville eri kulkuneuvoille**1. Maarajat****1.1 Tieliikenteen tarkastukset**

1.1.1 Liikkumista rajanylityspaikoilla on säädeltävä asianmukaisella tavalla varmistaen samanaikaisesti sekä tehokkaat henkilötarkastukset että tieliikenteen turvallisuus ja sujuvuus. Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa tehdä kahdenvälisiä sopimuksia liikenteen ohjaamiseksi ja pysäyttämiseksi. Niiden on 42 artiklan mukaisesti ilmoitettava sopimuksesta komissiolle.

1.1.2 Jäsenvaltiot voivat ottaa maarajojen ylityspaikoilla käyttöön tai käyttää erillisiä kulkuväyliä 10 artiklan mukaisesti, jos ne pitävät sitä tarkoituksenmukaisena ja olosuhteet sen sallivat.

Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat milloin tahansa keskeyttää erillisten kulkuväylien käytön poikkeuksellisissa olosuhteissa ja kun liikenne ja infrastruktuuri sitä edellyttävät.

Jäsenvaltiot voivat tehdä naapurimaiden kanssa yhteistyötä erillisten kulkuväylien käyttöönottamiseksi ulkorajojen ylityspaikoilla.

1.1.3 Ajoneuvoissa matkustavat henkilöt voivat yleensä jäädä ajoneuvoon tarkastuksen ajaksi. Jos kuitenkin olosuhteet sitä edellyttävät, henkilöitä voidaan pyytää nousemaan ajoneuvoistaan. Jos paikalliset olosuhteet sallivat, perusteelliset tarkastukset on tehtävä tätä tarkoitusta varten varatuilla paikoilla. Henkilökunnan turvallisuuden vuoksi tarkastuksessa on oltava mahdollisuuksien mukaan mukana kaksi rajavartijaa.

1.1.4 Jaetut rajanylityspaikat

1.1.4.1 Jäsenvaltiot voivat tehdä tai pitää voimassa naapureinaan olevien kolmansien maiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia sellaisten jaettujen rajanylityspaikkojen perustamisesta, joilla jäsenvaltion ja kolmannen maan rajavartijat suorittavat kukin vuorollaan maahantulo- ja maastalähtötarkastuksia kansallisen oikeutensa mukaisesti toisen sopimuspuolen alueella. Jaetut rajanylityspaikat voivat sijaita joko jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella.

1.1.4.2 Jäsenvaltion alueella sijaitsevat jaetut rajanylityspaikat: jäsenvaltion alueella sijaitsevien jaettujen rajanylityspaikkojen perustamisesta tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa on valtuutettava kolmannen maan rajavartijat suorittamaan tehtäviään jäsenvaltion alueella noudattaen seuraavia periaatteita:

a) Kansainvälinen suojeleminen: kansainvälistä suojelemaa jäsenvaltion alueella pyytävälle kolmannen maan kansalaiselle on annettava mahdollisuus käyttää asianomaisia jäsenvaltion menettelyjä unionin turvapaikkasäännösten mukaisesti.

b) Henkilön pidättäminen tai omaisuuden takavarikointi: jos kolmannen maan rajavartijat saavat tietoonsa seikkoja, joiden nojalla on perusteltua pidättää henkilö tai ottaa hänet säilöön tai takavarikoida omaisuutta, heidän on ilmoitettava näistä seikoista jäsenvaltion viranomaisille, ja näiden on huolehdittava asianmukaisista jatkotoimista kansallisen, unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti riippumatta kyseessä olevan henkilön kansalaisuudesta.

c) Unionin alueelle tulevat, unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvat henkilöt: kolmannen maan rajavartijat eivät saa estää unionin lainsäädännön mukaisen vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden piiriin kuuluvien henkilöiden pääsyä unionin alueelle. Jos on perusteltua syytä evätä maastalähtö asianomaisesta kolmannesta maasta, kolmannen maan rajavartijoiden on ilmoitettava nämä syyt jäsenvaltion viranomaisille, ja viimeksi mainittujen on huolehdittava asianmukaisista jatkotoimista kansallisen, unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

1.1.4.3 Kolmannen maan alueella sijaitsevat jaetut rajanylityspaikat: kolmannen maan alueella sijaitsevien jaettujen rajanylityspaikkojen perustamisesta tehtävissä kahdenvälisissä sopimuksissa on valtuutettava jäsenvaltion rajavartijat suorittamaan tehtäviään kolmannessa maassa. Tätä asetusta sovellettaessa katsotaan jäsenvaltion rajavartijoiden kolmannen maan alueella sijaitsevalla jaetulla rajanylityspaikalla suorittamat tarkastukset suoritetuiksi asianomaisen jäsenvaltion alueella. Jäsenvaltion rajavartijat suorittavat tehtävänsä tämän asetuksen mukaisesti ja seuraavia periaatteita noudattaen:

- a) Kansainvälinen suojele: kolmannen maan kansalaiselle, joka on läpäissyt kolmannen maan rajavartijoiden maastalähtötarkastuksen ja joka sen jälkeen pyytää kolmannessa maassa olevilta jäsenvaltion rajavartijoilta kansainvälistä suojele, on annettava mahdollisuus päästä jäsenvaltion asiaankuuluvien menettelyjen piiriin unionin turvapaikkasäännösten mukaisesti. Kolmannen maan viranomaisten on hyväksyttävä kyseisen henkilön siirtäminen jäsenvaltion alueelle.
- b) Henkilön pidättäminen tai omaisuuden takavarikointi: jos jäsenvaltion rajavartijat saavat tietoonsa seikkoja, joiden nojalla on perusteltua pidättää henkilö tai ottaa hänet säilöön tai takavarikoida omaisuutta, heidän on toimittava kansallisen, unionin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Kolmannen maan viranomaisten on hyväksyttävä kyseisen henkilön tai omaisuuden siirtäminen jäsenvaltion alueelle.
- c) Tietotekniikkajärjestelmien käyttöoikeus: jäsenvaltioiden rajavartijat voivat käyttää henkilötietoja käsitteleviä tietojärjestelmiä 8 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltiot saavat toteuttaa unionin oikeudessa edellytetyt tekniset ja organisaatioon liittyvät suojoimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi tahattomalta tai laittomalta tuhoutumiselta tai tahattomalta katoamiselta, muuttumiselta, luvattomalta paljastamiselta tai pääsystä, mukaan lukien kolmannen maan viranomaisten pääsy.

1.1.4.4 Asianomaisen jäsenvaltion on, ennen kuin se tekee naapurinaan sijaitsevan kolmannen maan kanssa jaettuja rajanylityspaikkoja koskevan kahdenvälisen sopimuksen tai muuttaa tällaista sopimusta, kuultava komissiota siitä, onko sopimus yhteensopiva unionin oikeuden kanssa. Aiemmista kahdenvälisistä sopimuksista on ilmoitettava komissiolle viimeistään 20 päivänä tammikuuta 2014.

Jos komissio katsoo, että sopimus ei ole yhteensopiva unionin oikeuden kanssa, se ilmoittaa tästä asianomaiselle jäsenvaltiolle. Jäsenvaltion on toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet sopimuksen muuttamiseksi kohdullisen ajan kuluessa siten, että todettu yhteensopimattomuus poistuu.

1.2 Rautatieliikenteen tarkastukset

1.2.1 Tarkastuksia on suoritettava ulkorajat ylittävissä junissa sekä junamatkustajille että rautatiehenkilökunnalle, tavarajunat ja tyhjät junat mukaan luettuina. Jäsenvaltiot voivat tehdä kahdenvälisiä tai monenvälisiä sopimuksia siitä, miten nämä tarkastukset tehdään noudattaen 1.1.4 kohdassa vahvistettuja periaatteita. Tarkastukset on suoritettava jollakin seuraavista tavoista:

- jäsenvaltion alueella sijaitsevalla ensimmäisellä määräasemalla tai viimeisellä lähtöasemalla,
- junassa viimeisen kolmannen maan alueella sijaitsevan lähtöaseman ja ensimmäisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan määräaseman välisen matkan tai päinvastaisen matkan aikana,
- kolmannen maan alueella sijaitsevalla viimeisellä lähtöasemalla tai ensimmäisellä määräasemalla.

1.2.2 Kolmansista maista saapuvien junien reitin varrella olevat jäsenvaltiot voivat suurnopeusmatkustajajunien liikennöinnin helpottamiseksi yhteisellä sopimuksella asianomaisten kolmansien maiden kanssa tämän lisäksi ja 1.1.4 kohdassa vahvistettuja periaatteita noudattaen päättää, että kolmansista maista saapuvissa junissa oleville henkilöille suoritetaan maahantulotarkastus jollakin seuraavista tavoista:

- kolmannen maan asemilla, joilla nämä henkilöt nousevat junaan,
- asemilla, joilla nämä henkilöt poistuvat junasta jäsenvaltioiden alueella,
- junassa kolmannen maan alueella ja jäsenvaltioiden alueella olevien asemien välisen matkan aikana edellyttäen, että nämä henkilöt eivät poistu junasta.

1.2.3 Jos rautatieyritys voi ottaa kolmannesta maasta lähteneisiin ja useita kertoja jäsenvaltioiden alueella pysähtyviin suurnopeusjuniin matkustajia vain jäsenvaltioiden alueella jäljellä olevaa matkaosuutta varten, näille matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus joko junassa tai määräasemalla, paitsi jos tarkastukset on suoritettu 1.2.1 kohdan tai 1.2.2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti.

Henkilöille, jotka aikovat matkustaa junalla ainoastaan jäljellä olevan matkaosuuden jäsenvaltioiden alueella, on ennen junan lähtöä ilmoitettava selvästi, että heille tehdään maahantulotarkastus matkan aikana tai määräasemalla.

- 1.2.4 Vastakkaiseen suuntaan matkustettaessa junassa oleville henkilöille tehdään maastalähtötarkastus vastaavalla tavalla.
- 1.2.5 Rajavartija voi määrätä vaunujen ontot tilat tarkastettaviksi tarvittaessa junanvalvojan avustuksella sen varmistamiseksi, ettei niihin ole kätkeytyä henkilöitä tai tavaroita, joita rajatarkastus koskee.
- 1.2.6 Jos on syytä olettaa, että junaan on kätkeytynyt henkilöitä, joiden on ilmoitettu tai joiden epäillään tehneen rikoksen, tai kolmannen maan kansalaisia, jotka pyrkivät maahan laittomasti, ja jos rajavartija ei kansallisten määräysten mukaisesti voi toimia asiassa, hänen on ilmoitettava asiasta niille jäsenvaltioille, joiden aluetta kohden tai joiden alueen kautta juna kulkee.

2. Lentoasemat

2.1 Tarkastusmenettelyt kansainvälisillä lentoasemilla

2.1.1 Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että lentoasematoiminnan harjoittaja toteuttaa tarvittavat toimet, joilla sisäisten lentojen matkustajavirrat erotellaan fyysisesti muiden lentojen matkustajavirroista. Kaikilla kansainvälisillä lentoasemilla on toteutettava tätä varten tarvittavat lisäjärjestelyt.

2.1.2 Rajatarkastusten suorittamispaikka määräytyy seuraavan menettelyn mukaisesti:

a) Kolmannesta maasta lähteneen lennon matkustajille, jotka siirtyvät sisäiselle lennolle, maahantulotarkastus tehdään lentoasemalla, jonne kolmannesta maasta lähtenyt lento saapuu. Sisäisen lennon matkustajille, jotka siirtyvät kolmanteen maahan suuntautuvalle lennolle (vaihtomatrustajat), maastalähtötarkastus tehdään lentoasemalla, jolta jälkimmäinen lento lähtee.

b) Kolmannesta maasta lähteneet tai sinne matkalla olevat lennot, joilla ei ole vaihtomatrustajia, ja lennot, joihin kuuluu useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden lentokentillä mutta ei koneenvaihtoa:

i) kolmannesta maasta lähteneiden tai sinne matkalla olevien lentojen matkustajille, joilla ei ole ollut eikä enää ole koneenvaihtoa jäsenvaltioiden alueella, maahantulotarkastus tehdään saapumislentoasemalla ja maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla;

ii) kolmannesta maasta lähteneillä tai sinne matkalla olevilla lennoilla, joilla on useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden alueella mutta ei koneenvaihtoa (kauttakulkevat matkustajat), ja edellyttäen, että koneeseen ei oteta matkustajia jäsenvaltioiden alueella sijaitsevalla matkaosuudella, matkustajien maahantulotarkastus tehdään saapumislentoasemalla ja maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla;

iii) jos lentoyhtiö saa ottaa sellaisille kolmannesta maasta lähteneille lennoille, joihin kuuluu useampi kuin yksi välilasku jäsenvaltioiden alueella, matkustajia vain jäsenvaltioiden alueella jäljellä olevalle matkaosuudelle, näille matkustajille tehdään maastalähtötarkastus lähtölentoasemalla ja maahantulotarkastus saapumislentoasemalla.

Ne matkustajat, jotka ovat koneessa jo ennen välilaskuja eivätkä ole nousseet koneeseen jäsenvaltioiden alueella, tarkastetaan ii alakohdan mukaisesti. Tällaisiin lentoihin sovelletaan päinvastaista menettelyä silloin, kun määränpäänä on kolmas maa.

2.1.3 Rajatarkastuksia ei yleensä suoriteta lentokoneessa eikä portilla, ellei se ole perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella. Sen varmistamiseksi, että matkustajat tarkastetaan rajanylityspaikkoina toimivilla lentoasemilla 7–14 artiklan säännösten mukaisesti, jäsenvaltioiden on varmistettava, että lentoaseman viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimenpiteet matkustajaliikenteen ohjaukseksi tarkastuksia varten varattuihin tiloihin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lentoasematoiminnan harjoittaja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotta asiattomat eivät pääse kauttakulkualueen kaltaisille suljetuille alueille tai pois siltä. Tarkastuksia ei yleensä saa suorittaa kauttakulkualueella, ellei se ole perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella. Tarkastuksia kauttakulkualueella voidaan suorittaa erityisesti henkilöille, joilta vaaditaan lentokentän kauttakulkuviisumi, sen tarkastamiseksi, että heillä on hallussaan tällainen viisumi.

- 2.1.4 Jos kolmannesta maasta saapuvalla lennolla olevan lentokoneen on ylivoimaisen esteen tai välittömän vaaran vuoksi tai viranomaisten määräyksestä laskeuduttava kentälle, joka ei ole rajanylityspaikka, lentokone voi jatkaa lentoaan vasta saatuaan siihen luvan rajavartio- ja tulliviranomaisilta. Tämä koskee myös ilman lupaa laskeutuvaa, kolmannesta maasta saapuvaa lentokonetta. Näiden lentokoneiden matkustajiin sovelletaan joka tapauksessa 7–14 artiklan säännöksiä.
- 2.2 *Tarkastusmenettelyt muilla lentopaikoilla*
- 2.2.1 On varmistettava, että henkilöt tarkastetaan 7–14 artiklan mukaisesti myös sellaisilla lentopaikoilla, jotka eivät kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti ole kansainvälisiä lentoasemia (lentopaikoilla) mutta joiden kautta kolmansiin maihin lähtevien tai niistä saapuvien lentojen reititys sallitaan.
- 2.2.2 Edellä olevasta 2.1.1 kohdasta poiketen lentopaikoilla ei tarvita lisäjärjestelyjä sisäisten ja muiden lentojen matkustajavirtojen erottelemiseksi toisistaan, tämän kuitenkin rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 300/2008⁽¹⁾ säännösten soveltamista. Lisäksi liikennemäärän ollessa vähäinen rajavartioiden ei tarvitse olla jatkuvasti paikalla, jos huolehditaan siitä, että tarvittava henkilöstö on nopeasti käytettävissä.
- 2.2.3 Jos lentopaikalla ei ole rajavartijoita jatkuvasti paikalla, kyseisen lentopaikan hoitajan on ilmoitettava rajavartioille hyvissä ajoin etukäteen kolmansista maista saapuvista tai niihin lähtevistä lentokoneista.
- 2.3 *Menettelyt yksityislennoilla olevien henkilöiden tarkastamiseksi*
- 2.3.1 Jos kyseessä on yksityislento kolmanteen maahan tai kolmannesta maasta, lentokoneen kapteenin on toimitettava ennen lähtöä sekä määräjäsenvaltion että tarvittaessa ensimmäisen maahantulojäsenvaltion rajavartioille yleinen ilmoitus, johon sisältyy muun muassa kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteen 2 mukainen lento-suunnitelma sekä tiedot matkustajien henkilöllisyydestä.
- 2.3.2 Jos kolmannesta maasta lähteneellä ja tiettyyn jäsenvaltioon matkalla olevalla yksityislennolla tehdään välilaskuja muiden jäsenvaltioiden alueelle, maahantulojäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava rajatarkastukset ja merkittävä maahantuloleima 2.3.1 kohdassa tarkoitettuun yleiseen ilmoitukseen.
- 2.3.3 Jos ei ole voitu varmasti todeta, että lento on lähtenyt yksinomaan jäsenvaltioiden alueelta tai että se on matkalla yksinomaan sinne ilman välilaskua kolmannen maan alueella, toimivaltaisten viranomaisten on suoritettava henkilöiden tarkastus lentoasemilla ja lentokentillä 2.1 ja 2.2 kohdan säännösten mukaisesti.
- 2.3.4 Purjelentokoneita, ultrakevyitä ilma-aluksia, helikoptereita ja vain lyhyitä matkoja lentäviä pieniä lentokoneita ja ilmalaivoja koskevat maahantulo- ja maastalähtöjärjestelyt vahvistetaan kansallisessa lainsäädännössä ja tarvittaessa kahdenvälisin sopimuksin.
3. **Merirajat**
- 3.1 *Meriliikenteen yleiset tarkastusmenettelyt*
- 3.1.1 Alusten tarkastukset suoritetaan tulo- tai lähtösatamassa tai tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa, joka sijaitsee aluksen välittömässä läheisyydessä, tai aluksessa Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksessa määritellyillä aluevesillä. Jäsenvaltiot voivat tehdä sopimuksia, joiden mukaan tarkastuksia voidaan suorittaa 1.1.4 kohdassa vahvistettuja periaatteita noudattaen myös merimatkan aikana tai kolmannen maan alueella laivan saapumisen tai lähdön yhteydessä.
- 3.1.2 Aluksen päällikön, aluksen omistajan asiamiehen tai päällikön asianmukaisesti valtuuttaman tai kyseisen viranomaisen hyväksymällä tavalla tunnistetun muun henkilön, (jäljempänä molemmissa tapauksissa 'aluksen päällikkö'), on laadittava miehistöstä ja mahdollisista matkustajista luettelo, jossa on annettava Kansainvälisen meriliikenteen helpottamista koskevaan yleissopimukseen (FAL-sopimus) sisältyvissä lomakkeissa 5 (miehistöluettelo) ja 6 (matkustajaluettelo) vaaditut tiedot sekä mahdollisen viisumin tai oleskeluluvan numero:
- viimeistään 24 tuntia ennen satamaan saapumista, tai
 - viimeistään silloin, kun alus lähtee edellisestä satamasta, jos matkan kesto on alle 24 tuntia, tai
 - jos seuraavaa käyntisatamaa ei tiedetä tai se on muuttunut matkan aikana, heti kun tämä tieto on saatavilla.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 300/2008, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008, yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta (EUVL L 97, 9.4.2008, s. 72).

Aluksen päällikön on toimitettava luettelo tai luettelot rajavartijoille tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, muille asiaankuuluville viranomaisille, joiden on viipymättä toimitettava luettelo(t) edelleen rajavartijoille.

3.1.3 Rajavartijoiden tai 3.1.2. kohdassa tarkoitettujen viranomaisten on palautettava aluksen päällikölle vastaanottovahvistus (allekirjoitettu jäljennös luettelo(i)sta tai sähköinen vastaanottotodistus), joka hänen on pyynnöstä esitettävä sinä aikana, jona alus on satamassa.

3.1.4 Aluksen päällikön on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä kaikista miehistön kokoonpanossa tai matkustajien määrässä tapahtuneista muutoksista.

Aluksen päällikön on lisäksi ilmoitettava toimivaltaisille viranomaisille viipymättä ja 3.1.2 kohdassa säädetyn määräajan kuluessa, aluksella olevista salamatkustajista. Salamatkustajat ovat kuitenkin edelleen aluksen päällikön vastuulla.

Poiketen siitä, mitä 5 ja 8 artiklassa säädetään, alukselle jääville henkilöille ei tehdä järjestelmällisesti rajatarkastuksia. Rajavartijoiden on kuitenkin tarkastettava alus ja alukseen jäävät henkilöt vain, kun tämä on perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

3.1.5 Aluksen päällikön on ilmoitettava aluksen lähdöstä toimivaltaisille viranomaisille hyvissä ajoin asianomaisessa satamassa voimassa olevien määräysten mukaisesti.

3.2 *Tiettyihin merenkulukupoihin sovellettavat erityiset tarkastusmenettelyt*

Risteilyalukset

3.2.1 Risteilyaluksen päällikön on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle risteilyreitti ja -ohjelma heti, kun ne on vahvistettu, ja viimeistään 3.1.2 kohdassa säädetyn määräajan kuluessa.

3.2.2 Jos risteilyaluksen reitillä on yksinomaan jäsenvaltioiden alueella sijaitsevia satamia, 5 ja 8 artiklasta poiketen rajatarkastuksia ei saa suorittaa, ja risteilyalus saa poiketa satamissa, jotka eivät ole rajanylityspaikkoja.

Näiden alusten miehistölle ja matkustajille on kuitenkin tehtävä tarkastukset vain, kun tämä on perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

3.2.3 Jos risteilyaluksen reitillä on sekä jäsenvaltioiden alueella sijaitsevia satamia että kolmansissa maissa sijaitsevia satamia, 8 artiklasta poiketen rajatarkastukset on suoritettava seuraavasti:

a) Jos risteilyalus tulee kolmannessa maassa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa ensimmäistä kertaa jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus 3.1.2 kohdassa tarkoitettujen miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella.

Maihin meneville matkustajille on tehtävä 8 artiklan mukainen maahantulotarkastus, ellei sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arviointi osoita, että tarkastuksia ei tarvitse tehdä.

b) Jos risteilyalus tulee kolmannessa maassa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa uudestaan jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus 3.1.2 kohdassa tarkoitettujen miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella, jos luettelot ovat muuttuneet sen jälkeen, kun risteilyalus poikkesi edelliseen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan satamaan.

Maihin meneville matkustajille on tehtävä 8 artiklan mukainen maahantulotarkastus, ellei sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arviointi osoita, että tarkastuksia ei tarvitse tehdä.

c) Jos risteilyalus tulee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta ja poikkeaa jäsenvaltiossa sijaitsevaan satamaan, maihin meneville matkustajille on tehtävä maahantulotarkastus 8 artiklan mukaisesti, jos se on tarpeen sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

- d) Jos risteilyalus lähtee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta kohti kolmannessa maassa sijaitsevaa satamaa, miehistölle ja matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus miehistön ja matkustajien nimiluetteloiden perusteella.

Alukseen meneville matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus 8 artiklan mukaisesti, jos se on tarpeen sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

- e) Jos risteilyalus lähtee jäsenvaltiossa sijaitsevasta satamasta kohti jäsenvaltiossa sijaitsevaa satamaa, maastalähtötarkastuksia ei saa tehdä.

Näiden alusten miehistölle ja matkustajille on kuitenkin tehtävä tarkastukset vain, kun tämä on perusteltua sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

Huviveneily

- 3.2.4 Edellä 5 ja 8 artiklasta poiketen jäsenvaltion alueella olevasta satamasta tulevissa tai sellaiseen lähteivissä huviveneissä oleville henkilöille ei saa tehdä rajatarkastuksia, ja he voivat poiketa satamaan, joka ei ole rajanylityspaikka.

Laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella ja etenkin, jos asianomaisen jäsenvaltion alue on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä, kyseiset henkilöt ja/tai alukset on kuitenkin tarkastettava.

- 3.2.5 Edellä 5 artiklasta poiketen kolmannesta maasta tuleva huvivene voi poikkeuksellisesti käydä satamassa, joka ei ole rajanylityspaikka. Tällaisessa tapauksessa aluksella olevien henkilöiden on ilmoitettava satamaviranomaisille saadakseen luvan käydä satamassa. Satamaviranomaisten on otettava yhteyttä lähimmän rajanylityspaikkana toimivan sataman viranomaisiin ja ilmoitettava aluksen saapumisesta. Ilmoitus matkustajista on tehtävä antamalla satamaviranomaisille luettelo aluksella olevista henkilöistä. Luettelo on saatettava rajavartijoiden saataville viimeistään satamaan saavuttaessa.

Jos kolmannesta maasta tulevan huviveneen on ylivoimaisen esteen takia käytävä muussa satamassa kuin vahvistetussa rajanylityspaikassa, satamaviranomaisten on otettava yhteyttä lähimmän rajanylityspaikkana toimivan sataman viranomaisiin ja ilmoitettava aluksesta.

- 3.2.6 Näissä tarkastuksissa on luovutettava asiakirja, joka sisältää aluksen tekniset ominaisuudet ja aluksella olevien henkilöiden nimet. Jäljennös tästä asiakirjasta on annettava maahantulosataman ja maastalähtösataman viranomaisille. Aluksen asiakirjoissa on säilytettävä jäljennös tästä asiakirjasta, niin kauan kuin alus on jonkin jäsenvaltion aluevesillä.

Rannikkokalastus

- 3.2.7 Edellä 5 ja 8 artiklasta poiketen, jos rannikkokalastusalue palaa päivittäin tai 36 tunnin kuluessa rekisteröintisatamaan tai johonkin jäsenvaltioiden alueella olevaan toiseen satamaan käymättä kolmannen maan alueella sijaitsevassa satamassa, sen miehistöä ei saa tarkastaa järjestelmällisesti. Tarkastusten tiheyden määrittämiseksi on kuitenkin otettava huomioon laittomaan maahanmuuttoon liittyvä riskiarvio erityisesti, jos asianomaisen jäsenvaltion alue on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä. Henkilöiden tarkastuksia ja/tai alusten fyysisiä tarkastuksia on suoritettava näiden riskien mukaisesti.

- 3.2.8 Jos rannikkokalastusalueesta ei ole rekisteröity jäsenvaltion alueella sijaitsevassa satamassa, sen miehistö tarkastetaan merimiehiä koskevien säännösten mukaisesti.

Lauttayhteydet

- 3.2.9 Jos lauttayhteydellä on satamia kolmansissa maissa, niitä käyttävät henkilöt on tarkastettava. Seuraavia sääntöjä on noudatettava:

- a) jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan otettava käyttöön erilliset kulkuväylät 10 artiklan mukaisesti;
- b) jalan liikkuvat matkustajat on tarkastettava yksittäin;
- c) ajoneuvojen matkustajat on tarkastettava ajoneuvossa;

- d) linja-autoissa matkustavia lauttamatkustajia pidetään jalan liikkuvina. Heidän on poistuttava linja-autosta tarkastusta varten;
- e) raskaiden tavara-ajoneuvojen kuljettajat ja heidän mukanaan olevat henkilöt on tarkastettava ajoneuvossa. Heidät on periaatteessa tarkastettava erillään muista matkustajista;
- f) jotta tarkastukset sujuvat nopeasti, käytössä on oltava riittävä määrä tarkastusportteja;
- g) matkustajien käyttämiin kulkuvälineisiin sekä tarvittaessa niiden lasteihin ja muihin kuljetettaviin tavaroihin on kohdistettava satunnaisetsintöjä erityisesti laittomien maahanmuuttajien havaitsemiseksi;
- h) lauttaliikenteen alusten miehistöä on kohdeltava samalla tavalla kuin kauppaa-alusten miehistöä;
- i) edellä olevaa 3.1.2 kohtaa (matkustaja- ja miehistöluettelon toimittamista koskeva vaatimus) ei sovelleta. Jos aluksella olevista henkilöistä on laadittava luettelo neuvoston direktiivin 98/41/EY⁽¹⁾ mukaisesti, aluksen päällikön on toimitettava jäsenvaltioiden alueella olevan tulosataman toimivaltaisille viranomaisille jäljennös tästä luettelosta viimeistään 30 minuuttia kolmannen maan satamasta lähdön jälkeen.

3.2.10 Jos kolmannelta maasta tuleva lautta, joka pysähtyy useammin kuin kerran jäsenvaltioiden alueella, ottaa matkustajia vain jäljellä olevaa kyseisen alueen kautta kulkevaa matkaa varten, näille matkustajille on tehtävä maastalähtötarkastus lähtösatamassa ja maahantulotarkastus tulosatamassa.

Ne henkilöt, jotka ovat olleet lautalla jo ennen pysähdyksiä eivätkä ole nousseet lauttaan jäsenvaltioiden alueella, tarkastetaan tulosatamassa. Päinvastaista menettelyä sovelletaan silloin, kun määränpäänä on kolmas maa.

Jäsenvaltioiden välinen rahtiliikenne

3.2.11 Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa säädetään, rajatarkastuksia ei tehdä samojen kahden tai useamman sataman, jotka sijaitsevat jäsenvaltioiden alueella, väliselle rahtiliikenteelle, jossa ei käydä jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella sijaitsevassa satamassa ja joka muodostuu tavaroiden kuljetuksesta.

Näiden alusten miehistölle ja matkustajille on kuitenkin tehtävä tarkastukset vain, kun ne ovat perusteltuja sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskien arvioinnin perusteella.

4. Sisävesiliikenne

- 4.1 'Ulkorajan ylittävällä sisävesiliikenteellä' tarkoitetaan kaikentyyppisten veneiden ja kelluvien alusten käyttöä elinkeinon harjoittamiseen tai huviveneilyyn joissa, kanavissa ja järvissä.
- 4.2 Aluksen miehistöön kuuluvilla tai vastaavilla henkilöillä tarkoitetaan elinkeinon harjoittamiseen käytettävien alusten päällikköä ja aluksella työskenteleviä henkilöitä, jotka mainitaan miehistöluettelossa, ja näiden henkilöiden aluksella oleskelevia perheenjäseniä.
- 4.3 Sisävesiliikenteen tarkastuksiin sovelletaan 3.1 ja 3.2 kohdan asiaankuuluvia säännöksiä soveltuvin osin.

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 98/41/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 1998, yhteisön jäsenvaltioiden satamiin tai satamista liikennöivillä matkustaja-aluksilla olevien henkilöiden rekisteröinnistä (EYVL L 188, 2.7.1998, s. 35).

LIITE VII

Eräitä henkilöryhmiä koskevat erityisjärjestelyt**1. Valtionpäämiehet**

Edellä 6 ja 8–14 artiklasta poiketen valtionpäämiehiin ja heidän valtuuskuntansa jäseniin, joiden saapumisesta ja lähdöstä on ilmoitettu rajavartijoille virallisesti diplomaattiteitse, ei saa kohdistaa rajatarkastuksia.

2. Ilma-alusten ohjaajat ja muut miehistön jäsenet

2.1 Edellä 6 artiklasta poiketen henkilöt, joilla on 7 päivänä joulukuuta 1944 tehdyn siviili-ilmailua koskevan yleissopimuksen liitteessä 9 tarkoitettu lentäjän lupakirja tai miehistön jäsenkortti (Crew Member Certificate), voivat tehtäviään hoitaessaan ja näiden asiakirjojen nojalla:

- a) nousta koneeseen tai koneesta jäsenvaltion alueella sijaitsevalla välilasku- tai määrälentoasemalla;
- b) liikkua sen paikkakunnan alueella, jossa jäsenvaltion alueella sijaitseva välilasku- tai määrälentoasema on;
- c) mennä millä tahansa kulkuvälineellä jäsenvaltion alueella sijaitsevalle lentoasemalle noustakseen sieltä lähtevään lentokoneeseen.

Kaikissa muissa tapauksissa on täytettävä 6 artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

2.2 Ilma-alusten miehistön tarkastuksiin sovelletaan 7–14 artiklan säännöksiä. Ilma-alusten miehistölle on tarkastuksissa annettava etusija, aina kun se on mahdollista. Näin ollen heidät on tarkastettava joko ennen matkustajia tai tähän tarkoitukseen erityisesti varatuissa tiloissa. Edellä 8 artiklasta poiketen satunnaistarkastukset riittävät miehistölle, jonka rajavalvonnasta vastaava henkilöstö tuntee virkatehtäviensä takia.

3. Merimiehet

Poiketen siitä, mitä 5 ja 8 artiklassa säädetään, jäsenvaltiot voivat sallia merenkulkijoiden, joilla on henkilöllisyystodistusta koskevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen N:o 108 (1958) tai N:o 185 (2003), Kansainvälisen meriliikenteen helpottamista koskevaan yleissopimukseen (FAL-sopimus) ja asiaa koskevien kansallisten säännösten mukaisesti myönnetty merimieskirja tai merenkulkijain henkilöllisyystodistus, tulla jäsenvaltioiden alueelle käymällä maissa sen sataman sijaintipaikkakunnalla, jossa heidän aluksensa poikkeaa, tai lähipaikkakunnalla oleskelua varten tai poistua jäsenvaltion alueelta palatakseen alukselleen, ilmoittautumatta rajanylityspaikalla edellyttäen, että heidät on merkitty sen aluksen miehistöluetteloon, jolla he palvelevat, ja että luettelo on tätä ennen toimitettu toimivaltaisten viranomaisten tarkastettavaksi.

Sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvien riskiarviointien perusteella rajavartijoiden on kuitenkin tehtävä merimiehille 8 artiklan mukainen tarkastus, ennen kuin nämä menevät maihin.

4. Diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenet

4.1 Jäsenvaltioiden tunnustamien kolmansien maiden tai niiden hallitusten myöntämien diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijat sekä 4.4 kohdassa mainittujen kansainvälisten järjestöjen myöntämien asiakirjojen haltijat, jotka matkustavat virkatehtävissä, voidaan heidän nauttimiansa erioikeuksien tai -vapauksien perusteella asettaa rajanylityspaikoilla etusijalle muihin matkustajiin nähden, vaikka heiltä tarvittaessa vaaditaankin viisumi.

Edellä 6 artiklan 1 kohdan c alakohdasta poiketen edellä mainittujen asiakirjojen haltijoita ei vaadita osoittamaan, että heillä on toimeentuloon tarvittavat varat.

- 4.2 Jos ulkorajalle saapuva henkilö vetoaa erioikeuksiin, erivapauksiin ja vapautuksiin, rajavartija voi vaatia häntä näyttämään toteen asemansa esittämällä asianmukaiset asiakirjat, erityisesti akkreditoivan valtion myöntämät todistukset tai diplomaattipassin tai muun todisteen. Epäilyttävässä ja kiireellisessä tapauksessa rajavartija voi kääntyä suoraan ulkoasiainministeriön puoleen.
- 4.3 Diplomaatti- ja konsuliedustustojen akkreditoidut jäsenet ja heidän perheensä voivat saapua jäsenvaltioiden alueelle esittämällä 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun henkilökortin ja rajanylitykseen oikeuttavan asiakirjan. Lisäksi 14 artiklasta poiketen rajavartijat eivät voi evätä diplomaatti-, virkamatka- tai virkapassin haltijalta pääsyä jäsenvaltioiden alueelle kuulematta ensin asianmukaisia kansallisia viranomaisia. Tämä koskee myös tapauksia, joissa tällaisesta henkilöstä on ilmoitus SIS:ssä.
- 4.4 Kansainvälisten järjestöjen 4.1 kohdassa mainittuun tarkoitukseen myöntämällä asiakirjoilla tarkoitetaan erityisesti seuraavia asiakirjoja:
- Yhdistyneiden kansakuntien kulkulupa, joka myönnetään Yhdistyneiden kansakuntien ja sen erityisjärjestöjen henkilöstölle Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen New Yorkissa 21 päivänä marraskuuta 1947 hyväksymän erityisjärjestöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti,
 - Euroopan unionin (EU) myöntämä kulkulupa,
 - Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) myöntämä kulkulupa,
 - Euroopan neuvoston pääsihteerin myöntämä laillisuustodistus,
 - asiakirjat, jotka on myönnetty Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen III artiklan 2 kohdan nojalla (sotilashenkilötodistus yhdessä matkamääräyksen kanssa, matkustuslupa tai henkilökohtainen tai yhteinen muuttomääräys), sekä rauhankumppanuuden puitteissa myönnetyt asiakirjat.

5. Rajatyöntekijät

- 5.1 Rajatyöntekijöiden tarkastuksia koskevat menettelytavat määräytyvät rajavalvontaa koskevien yleisten sääntöjen ja erityisesti 8 ja 14 artiklan mukaisesti.
- 5.2 Edellä 8 artiklasta poiketen rajavartijoiden hyvin tuntemat rajatyöntekijät, jotka ylittävät rajan usein saman rajanylityspaikan kautta ja joista ei aiemmassa tarkastuksessa ole havaittu olevan ilmoitusta SIS:ssä tai kansallisessa tietokannassa, on tarkastettava vain satunnaisesti sen varmistamiseksi, että heillä on hallussaan voimassa oleva rajanylitykseen oikeuttava asiakirja ja että he täyttävät vaaditut maahantuloedellytykset. Toisinaan nämä henkilöt on ilman ennakkovaroitusta ja epäsäännöllisin väliajoin tarkastettava perusteellisesti.
- 5.3 Edellä 5.2 kohdan säännökset voidaan ulottaa koskemaan muita säännöllisesti rajan ylittäviä henkilöitä.

6. Alaikäiset

- 6.1 Rajavartijoiden on kiinnitettävä erityistä huomiota alaikäisiin siitä riippumatta, matkustavatko nämä aikuisen seurassa vai yksin. Ulkorajan ylittävät alaikäiset on maahantulon ja maastalähdön yhteydessä tarkastettava samoin kuin aikuiset tässä asetuksessa säädetyn mukaisesti.
- 6.2 Kun kyseessä on aikuisen seurassa matkustava alaikäinen, rajavartijan on tarkastettava, onko aikuinen alaikäisen huoltaja, erityisesti silloin kun alaikäinen on vain yhden aikuisen seurassa ja kun on vakavaa syytä epäillä, että alaikäinen on viety luvottomasti lailliselta huoltajaltaan (laillisilta huoltajiltaan). Viimeksi mainitussa tapauksessa rajavartijan on suoritettava lisätutkimuksia selvittääkseen, ovatko annetut tiedot epäohjonmukaisia tai ristiriitaisia.

- 6.3 Kun kyseessä on yksin matkustava alaikäinen, rajavartijoiden on matkustusasiakirjat ja muut asiaankuuluvat asiakirjat perusteellisesti tarkastamalla varmistettava, ettei alaikäinen poistu alueelta vastoin huoltajansa (huoltajiensa) tahtoa.
- 6.4 Jäsenvaltioiden on nimettävä kansalliset yhteyspisteet, joita konsultoidaan alaikäisiä koskevissa asioissa, ja ilmoitettava niistä komissiolle. Komissio antaa jäsenvaltioiden saataville luettelon näistä kansallisista yhteyspisteistä.
- 6.5 Jos johonkin 6.1–6.2 ja 6.3 kohdassa tarkoitettuihin tilanteisiin liittyy epäilyjä, rajavartijoiden on käytettävä luetteloa kansallisista yhteyspisteistä, joita konsultoidaan alaikäisiä koskevissa asioissa.

7. **Pelastuspalvelut, poliisi, palolaitos ja rajavartijat**

Pelastuspalvelujen, poliisin ja palolaitoksen hätätehtävissä toimivien työntekijöiden sekä työtehtävissään rajan ylittävien rajavartijoiden maahantuloa ja maastalähtöä koskevista järjestelyistä säädetään kansallisessa lainsäädännössä. Jäsenvaltiot voivat tehdä kolmansien maiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia näihin ryhmiin kuuluvien henkilöiden maahantulosta ja maastalähdöstä. Näissä järjestelyissä ja kahdenvälisissä sopimuksissa voidaan määrätä poikkeuksista 5, 6 ja 8 artiklaan.

8. **Offshore-työntekijät**

Poiketen siitä, mitä 5 ja 8 artiklassa säädetään, offshore-työntekijöitä, jotka palaavat säännöllisesti jäsenvaltioiden alueelle meri- tai ilmateitse oleskelematta kolmannen maan alueella, ei tarkasteta järjestelmällisesti.

Suoritettavien tarkastusten tiheyden määrittämiseksi on kuitenkin otettava huomioon arvio laittomaan maahanmuuttoon liittyvistä riskeistä erityisesti, jos offshore-työskentelypaikka on kolmannen maan rannikon välittömässä läheisyydessä.

LIITE VIII

Valtio	
Valtion Tunnuskuva (Viranomainen)	
(1)	
<p>TODISTEEN HYVÄKSYNTÄ LYHYTAIKAISEN OLESKELUN KESTOA KOSKEVAN EDELLYTYKSEN TÄYTTÄMISESTÄ MAAHANTULO- TAI MAASTAPOISTUMISLEIMAN PUUTTUESSA MATKUSTUSASIAKIRJASI</p>	
Päiväys _____	kellonaika _____ paikka _____
Allekirjoittaneen viranomaisen _____ luona on:	
Sukunimi _____	etunimi _____
syntymäaika _____	syntymäpaikka _____ sukupuoli _____
kansalaisuus _____	asuinpaikka _____
Matkustusasiakirja _____	numero _____
myöntämispaikka _____	myöntämispäivä _____
Viisumin nro _____	(tarvittaessa) myöntänyt viranomainen _____
voimassaoloaika (päivinä) _____	myöntämisperusteet _____
<p>Asianomaisen henkilön oleskelunsa kestosta jäsenvaltioiden alueelle tai lähteneen sen alueelta toimittamien todisteiden perusteella hänen katsotaan saapuneen _____ ;n (jäsenvaltio) alueelle _____ (päiväys) _____ (kellonaika) _____ (rajanylityspaikka) _____</p>	
Allekirjoittaneen viranomaisen yhteystiedot:	
Puh.: _____	
Faksi: _____	
Sähköposti: _____	
Asianomaiselle henkilölle annetaan tämän asiakirjan jäljennös.	
Asianomainen henkilö	Vastaava viranomainen + leima

(1) Tunnuskuvaa ei tarvita Norjan ja Islannin osalta.

LIITE IX

Kumottu asetus ja luettelo sen muutoksista

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 562/2006
(EUVL L 105, 13.4.2006, s. 1)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 296/2008
(EUVL L 97, 9.4.2008, s. 60)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 81/2009
(EUVL L 35, 4.2.2009, s. 56)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 810/2009
(EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1)

Ainoastaan 55 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 265/2010
(EUVL L 85, 31.3.2010, s. 1)

Ainoastaan 2 artikla

Vuoden 2011 liittymisasiakirjan liitteessä V oleva 9 kohta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 610/2013
(EUVL L 182, 29.6.2013, s. 1)

Ainoastaan 1 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1051/2013
(EUVL L 295, 6.11.2013, s. 1)

LIITE X

Vastaavuustaulukko

Asetus (EY) N:o 562/2006	Tämä asetetus
1 artikla	1 artikla
2 artiklan johdantolause	2 artiklan johdantolause
2 artiklan 1–8 kohta	2 artiklan 1–8 kohta
2 artiklan 8 a kohta	2 artiklan 9 kohta
2 artiklan 9 kohta	2 artiklan 10 kohta
2 artiklan 10 kohta	2 artiklan 11 kohta
2 artiklan 11 kohta	2 artiklan 12 kohta
2 artiklan 12 kohta	2 artiklan 13 kohta
2 artiklan 13 kohta	2 artiklan 14 kohta
2 artiklan 14 kohta	2 artiklan 15 kohta
2 artiklan 15 kohta	2 artiklan 16 kohta
2 artiklan 16 kohta	2 artiklan 17 kohta
2 artiklan 17 kohta	2 artiklan 18 kohta
2 artiklan 18 kohta	2 artiklan 19 kohta
2 artiklan 18 a kohta	2 artiklan 20 kohta
2 artiklan 19 kohta	2 artiklan 21 kohta
3 artikla	3 artikla
3 a artikla	4 artikla
4 artikla	5 artikla
5 artiklan 1 kohta	6 artiklan 1 kohta
5 artiklan 1 kohdan a alakohta	6 artiklan 2 kohta
5 artiklan 2 kohta	6 artiklan 3 kohta
5 artiklan 3 kohta	6 artiklan 4 kohta
5 artiklan 4 kohta	6 artiklan 5 kohta
6 artikla	7 artikla
7 artiklan 1 ja 2 kohta	8 artiklan 1 ja 2 kohta
7 artiklan 3 kohdan a alakohta	8 artiklan 3 kohdan a alakohta

Asetus (EY) N:o 562/2006	Tämä asetetus
7 artiklan 3 kohdan aa alakohta	8 artiklan 3 kohdan b alakohta
7 artiklan 3 kohdan ab alakohta	8 artiklan 3 kohdan c alakohta
7 artiklan 3 kohdan ac alakohta	8 artiklan 3 kohdan d alakohta
7 artiklan 3 kohdan ad alakohta	8 artiklan 3 kohdan e alakohta
7 artiklan 3 kohdan ae alakohta	8 artiklan 3 kohdan f alakohta
7 artiklan 3 kohdan b alakohta	8 artiklan 3 kohdan g alakohta
7 artiklan 3 kohdan c alakohta	8 artiklan 3 kohdan h alakohta
7 artiklan 3 kohdan d alakohta	8 artiklan 3 kohdan i alakohta
8 artikla	9 artikla
9 artiklan 1 kohta	10 artiklan 1 kohta
9 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohta	10 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta
9 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohta	10 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta
9 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	10 artiklan 2 kohdan neljäs alakohta
9 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta	10 artiklan 2 kohdan viides alakohta
9 artiklan 3 ja 4 kohta	10 artiklan 3 ja 4 kohta
10 artiklan 1–5 kohta	11 artiklan 1–5 kohta
10 artiklan 6 kohta	—
11 artikla	12 artikla
12 artikla	13 artikla
13 artikla	14 artikla
14 artikla	15 artikla
15 artikla	16 artikla
16 artikla	17 artikla
17 artikla	18 artikla
18 artikla	19 artikla
19 artikla	20 artikla
19 a artikla (IV luku)	—
19 a artikla (IV a luku)	21 artikla

Asetus (EY) N:o 562/2006	Tämä asetetus
20 artikla	22 artikla
21 artikla	23 artikla
22 artikla	24 artikla
23 artikla	25 artikla
23 a artikla	26 artikla
24 artikla	27 artikla
25 artikla	28 artikla
26 artikla	29 artikla
26 a artikla	30 artikla
27 artikla	31 artikla
28 artikla	32 artikla
29 artikla	33 artikla
30 artikla	34 artikla
31 artikla	35 artikla
32 artikla	36 artikla
33 artikla	37 artikla
33 a artikla	38 artikla
34 artikla	39 artikla
35 artikla	40 artikla
36 artikla	41 artikla
37 artikla	42 artikla
37 a artikla	43 artikla
38 artikla	—
39 artikla	44 artikla
40 artikla	45 artikla
Liitteet I–VIII	Liitteet I–VIII
—	Liite IX
—	Liite X